

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekov
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za laserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

„Blažev žegen“.

Ko je zadnja Uzunovičeva vlada, v kateri je tistih 75 dni sodelovala tudi SLS, sklenila, da se imajo tudi na Slovenskem zgraditi najprvo tri železniške proge, in ko je to vest objavil »Slovenec«, je vse žerjavovsko časopisje od »Jutro« dolgi do zadnjega zakonatega lističa začelo vpiti, da je tak sklep le farbarija, v »Jutrovem« žargonu se je to reklo tedaj »Blažev žegen«. Dobil so se tedaj celo dobromisleči ljudje, ki so zmajevati z glavo, češ, saj najbrže res ne bo vse skupaj nič. Tedaj so ljudje imeli dvoma, če se bo ta stvar ki je bila na zahtevo naših mož v vladi sklenjena, vzela res energično v roko in izvedla. Le preveč so bili ljudje vajeni čuti iz Belgrada o sklepah, ki niso nikdar postali dejanja. Koliko je obetal ljudem ta ali oni SDSar ali Radičevci! Cele sklepe so provocirali v Belgradu in v belgrajski vladi, v kateri je ta gospoda Slovenijo skoro ves čas tako zastopala, da ti sklepi nikdar niso postali dejanja. Zato ni čudno, če je »Jutro« uspehe SLS merilo po svojih »uspehih«. In ni čuda, če so po skušnjah take »jutrovske« politike tudi dobromisleči dvomili, če se bo SLS posrečilo sklepe izvršiti.

Toda pokazalo se je tudi v tem slučaju, da so bili možje SLS, ki so Slovenijo to kratko dobo zastopali v vladi, rezani iz drugega lesa, kakor pa oni, ki so delali v vladi »sklepe« za arhiv in papirni koš. Danes lahko ugovorimo, da se bodo gradile vse tri železniške proge, katere je sklenila svojačasna vlada Korošec-Uzunović. Najprvo je bila razpisana oddaja del za progo Rogatec-Krapina. S tem je bil podan prvi dokaz, da tak »Blažev žegen«, kakoršnega je po »Jutrovem« narečju prinesla SLS, vendar le nekaj zaleže in nekaj pomeni. Podan je bil nov dokaz, da je SLS v vladi dosegla stvarne koristi za Slovenijo. »Jutrovce« ta fakt, ki so ga sicer registrirali, ni motil, da ne bi naprej trdili, da SLS v vladi — za Slovenijo ni nič dosegla. In vidimo, da se čisto nič ne ženirajo, trditi to še naprej istočasno, ko morajo registrirati nova dejstva iz za vlade SLS.

»Službene Novine« od 3. avgusta 1927 objavljajo razpis del za zgradbo nove železnice št. Janž-Sevnica. S tem so razpisana dela že za zgradbo druge železnice, ki jih je v Sloveniji sklenila graditi zadnja Uzunovičeva vlada, v kateri je sedela SLS! Zgodilo pa se je, da je ta fakt o razpisu del za zgradbo železnice št. Janž-Sevnica registriral tudi sinočnji »Slovenski Narod« registrila v isti številki, v kateri je napadel SLS, da za Slovenijo ni nič dosegla. To do brunosti nerodno glasilo Žerjavove SDS je namreč sinoči pod belim naslovom napadlo dr. Korošca radi njegovih govorov v Kranju in na Viču, češ, da SLS, ko je bila na vladi, ni znala in ni mogla nič doseči, vendar česar tudi dr. Korošec ni nič govoril o »dosedanjih klerikalnih uspehih«. Res je, dr. Korošec o uspehih SLS ni govoril. To pa iz preprostega razloga, ker mu to ni potreba. Ljudstvo dobro ve in zna, kaj je SLS dosegla v teku svojega 75 dnevnega vladanja, pa najsi SDSarski tisk še tako skuša te resnične in realne uspehe utajiti, prikriti in zamolčati. In čudno bo gledal tisti bravec, »jutrovskega« časopisja, ko bo na eni strani bral, da SLS ni nič dosegla, na drugi strani pa, da SLS je pričeno že z gradbo druge železniške proge, ki jo je njegov tisk krstil za »klerikalni Blažev žegen«. Pa »jutrovce« tudi to ne bo izmodrilo. Njihov tisk bo še naprej tajil, lagal in klevetal SLS, češ, da za Slovenijo ni nič dosegla. Saj drugega od take sorte in takega duha niti pričakovati ne moremo.

Sedaj se izvršujejo tudi predela že za tretjo železnico, ki je bila po zaslugi SLS sklenjena za Slovenijo. In tudi ta železnica se bo gradila in zgradila vključ vpitju nasprotnikov. Slovensko ljudstvo bo reklo: Ko bi SLS v kratki dobi 75 dnevnega vladanja ne bila dosegla prav nič drugega kot to, da je s svojim intenzivnim in nepopustljivim delom omogočila, da se začne na Slovenskem graditi kar tri železniške proge, bi bila dovolj storila. Te tri železnice bodo za vedno zvezane z imenom SLS! In vendar je znano, da te tri železnice niso edini uspeh SLS! To je samo en del tega, kar je SLS prinesla svojemu narodu od svojega 75 dnevnega vladanja.

Na podlagi ugotovljenih faktov in pa na podlagi pisarjenja »jutrovskega« tiska bi si pa mi dovolili vprašati:

Zakaj pa niso dr. Žerjav in drugi na-

sprotniki SLS, ki so sedeli v vladi leta in leta, že pred leti izvojevali teh uspehov? Zakaj so te uspehe prepustili SLS? Zakaj? Odgovorite na to! Potem pa napadajte in lagajte dalje! Pa ne bodo odgovorili! Kajti je še en fakt, ki ga moramo pibiti: Ko so stranke »jutrovskega« tiska bile na vladi, so imele pokazati le en uspeh: Vedno večje proračune, vedno

večje davke, od katerih pa ni niti en ficek prišel nazaj v Slovenijo!

Zato tudi razumemo, zakaj ta gospoda hoče utajiti uspehe SLS! Le tajite naprej! In ko bi o teh uspehih molčali vi in mi in oni, bi vpilo kamenje na zgradbi tistih železnic, ki jih je izvojevala SLS in ki ste jih vi zasmejovali z »Blaževim žegnom«!

Dr. Korošec o nastopu opozicije v fin. odboru.

FINANČNI ODBOR JE DOIGRAL SVOJO VLOGO. — NJEGOV NASTOP ZA VLADO BREZ VSAKEGA POMENA. — PROTIDRŽAVNI NASTOP SV. PRIBIČEVIČA. — SAMOSTOJNODEMOKRATSKA STRANKA SE JE POSTAVILA IZVEN ZAKONA. — KOMUR JE ZA MIR IN RED V DRŽAVI, SE NE MORE VEČ DRUŽITI S SDS.

Maribor, 5. avgusta. (Izv.) Danes je prišel v Maribor načelnik SLS g. dr. A. Korošec. Vaš dopisnik je porabil to priliko, da ga je zaprosil za njegovo mišljenje o najnovejših političnih dogodkih.

G. dr. Korošec je Vašemu dopisniku odgovoril sledeče:

»Najnovejši politični dogodek je pač včerajšnja debata v finančnem odboru. Samo po sebi je razumljivo, da vlada ni prišla v odbor, ker je bila večina v njem že a priori za vlado nesigurna. Kako dobro je presodila položaj, so pokazala dejstva. Ko je bila 1. 1924. naša stranka z Davidovičem na vladi, tudi po prvem ponesrečenem poskusu nismo več šli v finančni odbor, ker smo se smatrali za nesigurne. Sedaj, ko stojimo v volivni borbi, je ta nesigurnost bolj slučajna, kakor politična. Komur se mandat daje, je nezadovoljen z vlado. Sedanji finančni odbor je s tem, da je pokazal svojo protivladno večino, doigral svojo vlogo. Za njim ne stoji več nobena odgovorna vlada, sedanji vladi pa ta položaj v finančnem odboru ne more škoditi, ker itak z volitvami apelira na narod. Fin. odbor je s tem postal navadni volivni odbor, v katerem razglajajo z visoke tribune vse nezadovoljne stranke svoje pritožbe in uganjajo volivno agitacijo in celo demagogijo. Vlada ne more več z njim sodelovati, ker vendar ne more biti odgovorna in odvisna od svoje najljubejše opozicije in ker v volivnem času ne more računati z objektivnimi ukrepi opozicije. To je tudi za vsakega političnega abecedarja jasno ko beli dan.«

»Kaj pravite, g. doktor, k Pribičevičevemu govoru v finančnem odboru?«

»Čujte, to je resna, zelo resna stvar. Ako bi kak komunist ali socialista tako govoril, bi bil takoj pod ključem. Če bi bila tudi resno proti njemu nasilja, česar pa, sodeč po govorjenju njegovih pristašev v Sloveniji, ne verjamemo, nima pravice govoriti o revoluciji, četudi se sklicuje iz strahopetnosti previdno na Gambetto. Pribičevičeva vlada je vprizarjala pri zadnjih volitvah zelo huda nasilja proti nam, pa niti na misel nam ni prišlo, da bi se igrali z besedo revolucija in eventualno gledali po nelegalnih sredstvih. Nam se tudi pod Avstroogrsko niso godila takaka volivna nasilja kakor pod Pribičevičevo volivno vlado, vendar nismo v mislih stekali po Avstriji.

Samostojno-demokratska stranka se v tej volivni borbi postavlja izven zakona, ker hoče rušiti državljanski mir v državi. Zato se je je ogibati, kakor zdravemu človeku kuge. Kdor je za mir in zakonitost v državi, se po zadnjih Pribičevičevih izjavah, danih na raznih mestih, torej dobro premišljenih, ne more več družiti s samostojno demokr. stranko.

Vendar pa celj zadevi, čeravno je resne narave, ne manjka tudi komične primesi: Človek, ki je kriv tolikega političnega nasilja, katerega pristaši še danes delajo največ z grožnjami, kako bi eventualno, ako bi zopet kdaj prišli v vlado, po volitvah preganjali in pritiskali vse, ki jim sedaj ne parirajo, pa preti z revolucijo in ilegalnimi sredstvi sedaj, ko se mu ne godi več dobro. Jugoslovanski Gambetta se ne boji samo klerikalnega zmaja, ampak tudi sedanje volivne vlade.«

Prazna demonstracija pašičevcev proti vladi.

r Belgrad, 5. avg. (Izv.) Predsednik finančnega odbora Radonjić je danes poslal predsedniku vlade pismo, v katerem ga najpreje obvešča o včerajšnjih sklepih finančnega odbora, nato pa pravi:

»Dobro vem, g. predsednik, koliko ste se v mesecu maju tega leta brigali in kako pazljivo ste spremljali delo finančnega odbora, po je bilo potrebno s finančnim odborom izvesti uredbo o državnem odboru, o graditvi novih železnic, o porabi vsote od nominala 15.000.000 Din posojila in drugo. Zato sem prepričan, da se Vaše zanimanje za delo finančnega odbora sedaj ne bo zmanjšalo. Z ozirom na čl. 10. fin. zakona je namreč finančni odbor tudi sedaj, ko je narodna skupščina razpuščena, neokrnjeno kompetenten v tisti meri, kakor je bil kompetenten za časa, ko je bila narodna skupščina zbrana. Gospod predsednik, v pismu Nj. V. kralju 14. julija t. l. ste posebno naglasili potrebo, da se ukrene vse, da se odstrani gospodarska kriza in zagotovijo intenzivni gospodarski razvoj države posebno sedaj, ko se je gospodarska kriza

povečala radi suše in je slabo upanje na izvoz in ko ljudstvo pričakuje hitrih korakov. Zato je potrebno, da finančni odbor s kraljevsko vlado čimpreje stori potrebne korake, da se ta akutna kriza ublaži s potrebnimi ukrepi. Niti najmanj ne dvomim, da bo gospod predsednik kraljeve vlade z njegovimi tovariši v vladi tem vprašanju pred vsemi drugimi posvetil vso pozornost. Zato mi je čast, Vas, gospod predsednik, prositi, da me obvestite, kdaj boste lahko prisostvovali seji finančnega odbora, da lahko pravočasno obvestim člane finančnega odbora in sejo pravočasno skličem.«

Tudi to pismo, kakor tudi včerajšnja seja se smatra kot demonstracija pašičevcev, posebno Radonjića, ki je pri kandidaturi v subotičkem okraju propadel in se hoče na ta način nad vlado maščevati. Smatra se, da bo ta demonstracija ostala brez vsakih posledic. V splošnem se misli, da se je že likvidirala. Predsednik vlade Velja Vukičević je danes izjavil, da bo tekom jutrišnjega dneva predsedniku finančnega odbora dal odgovor.

ne liste za Skopje. To bo storil Petrović po priporočilu glavn. odbora radikalne stranke.

č Mostar, 5. avg. (Izv.) Sarajevsko okrožno sodišče je odobrilo listo Radičeve stranke, katere nosilec je Avgust Košutić.

č Veliki Bečkerek, 5. avg. (Izv.) Danes so Madjari sklenili sporazum z radikali za volitve v gornjem Banatu. Nosilec liste bo dr. Momčilo Ninčić. Madjarska kandidata pa bo sta kandidirala v mestu in okraju Veliki Bečkerek.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Obnova odnošajev z Albanijo.

Belgrad, 5. avgusta. Sinoči je odpotoval v Split, odkoder se po morju odpelje v Drač, naš novi odpravnik poslov v Tirani g. Milivoje Milčić. Z njim je tajnik Dragan Jovanović in par nižjih uslužbencev. Obratno za prve dni prihodnjega tedna pričakujejo v Belgradu prihod albanskega podanika, ki bo po vsej priliki zopet Cena beg.

Dunajska občinska straža razpuščena.

v Dunaj, 5. avg. (Izv.) Zvezni kancler dr. Seipel je obvestil dunajskega župana dr. Seitz-a o protestu, ki ga je vložila medzavezniška vojaška komisija radi dunajske občinske straže. Dr. Seitz je v svojem odgovoru rekel, da ta protest v mirovni pogodbi ni utemeljen in da čl. 123. sanžermenske pogodbe daje samo pravico, zabraniti prekoračenje skupnega števila oborožene sile. Ureditev policijske službe pa je notranja zadeva Avstrije. Zahteva po razpustu občinske straže pomeni prekoračenje delokroga te vojaške komisije. Dr. Seitz je zahteval od zvezne vlade, da vložijo proti tej zahtevi likvidacijskega odbora ugovor.

Protest medzavezniške vojaške komisije pa je postal brezpredmeten, ker je dunajski župan sedaj odredil, da se dunajska občinska straža razpusti. S tem ni podan noben povod več za kake zunanje politične komplikacije.

Češki narodni socialisti stopijo v vlado.

v Praga, 5. avg. (Izv.) V današnjem uvodniku pripravlja »Česke Slovo« pristaše narodno socialistične stranke na skorajšnji vstop stranke v vlado. List piše, da je ministrski predsednik Švehla izjavil, da je nezdravo in nenormalno, če velik del delavstva ni zastopan v vladi. List pravi, da je istega mnenja in da smatra za mnogo bolj koristno, sodelovati pri novih zakonskih načrtih, ob njih nastajanju in že takrat zabraniti kake neugodne posledice, kakor pa ostajati še nadalje v brezplodni opoziciji. O vstopu narodno socialistične stranke v vlado bo odločal prihodnji strankin kongres.

Veliko ogorčenje radi obsodbe Sacceja in Vanzettija.

v Pariz, 5. avg. (Izv.) Mednarodna strokovna konferenca je pričela današnjo sejo z burnimi protesti proti obsodbi Sacceja in Vanzettija. Predsednik Jouhaux je v ostrem govoru dal izraza svojemu ogorčenju in rekel, da je ta nečloveška in nepravilna razsodba izzvala obsodbo vsega sveta. Predlagal je, da delavstvo povsod priredi protestna zborovanja proti tej razsodbi.

Tudi vsa pariška javnost je ogorčena, ker je bil zavrnjen predlog na obnovitev postopanja Sacceju in Vanzettiju. Odbor za obrambo Sacceja in Vanzettija namerava v torek popoldne prirediti v Parizu velike manifestacije. Vlada bo najbrže te manifestacije dovolila.

Snoči so priredili velike manifestacije za oba obsojena tukajšnji komunisti. Govorniki so ostro napadali ameriško vlado. Po končanem zborovanju, na katerem je bilo več tisoč udeležencev, je prišlo do spopada s policijo. Bilo je ranjenih 12 manifestantov in 12 stražnikov. Ker so se bali demonstracij, je policija zastražila ameriško poslaništvo in generalni konzulat. Sestri Vanzettija Luigini ameriška vlada ni dovolila potovati v Ameriko. Včeraj jo je posebna delegacija odbora za obrambo Sacceja in Vanzettija poklicala iz Boulogne sur Mere v Pariz. Komunisti so sklenili na svojem zborovanju, da bod za slučaj, da se izvrši smrtna obsodba, proglasili 24 urno splošno stavko po vsej Franciji.

v Rim, 5. avg. (Izv.) Italijansko časopisje »Corriere d'Italia« pravi, da razsodbe ni mogoče označiti kot kivčne, da se pa izvršitev smrtno obsodbe čez toliko let po proglasitvi nikakor ne da opravičiti. Tu držav ni brez krivde. »Popolo d'Italia« pravi, da je smrtna obsodba nov dokaz neprijateljstva proti Italiji.

Pod drugo krinko.

SDS je 6. t. m. dopoldne vložila pri ljubljanskem deželnem sodišču po dolgih prerekanjih in notranjih razprtijah in po naravnost obupnem lovu za osebam, ki naj bi privabile vsaj volivce, svojo kandidatno listo za Kranjsko. Pravi, da je to lista »Naprednega bloka«, uradno ime ji je pa »Združena slovenska gospodarska lista«. V resnici pa je to lista SDS ali Žerjavova lista, kajti tistih par NSS-arih in samostojnih kmetov, ki je na njej, niso predstavitelji katerih strank, ampak so posamezniki, ki so iz svoje prejšnje stranke prešli enostavno s kožo in kostmi v SDS. To so ljudje, iz katerih politične zgodovine je znano, da so svoječasno vedeli povedati o SDS in njenem leadru dr. Žerjavu vse drugo, samo dobre besede ne. Ta pisana družba se tedaj predstavlja zdaj kot »združena slovenska gospodarska lista«, se torej ne upa nastopiti niti kot SDSarska, kar v resnici je, pa tudi ne kot »napreden blok«, ker ti kandidati sami dobro čutijo, da niso niti napredni, niti kak blok. Daleč je prišla slovenska SDS, da se sramuje pred slovenskimi volivci že svojega lastnega imena!

Nosilec liste je dr. Gregor Žerjav. Kot okrajni kandidati pa nastopajo: Janez Kušar iz Notranjih gor, znan po svoji nekdanji gonji proti »stranki advokatov«, kakor je nazival svoječasnno naše liberalce. Kušar kandidira v okrajih Kamniku in Ljubljani—okolici. Njegov namestnik je v obeh okrajih Kajetan Pogačnik iz Kamnika. Ta gospod je še celo v Kamniku prav malo znan. V okrajih Kočevju in Krškem kandidira prof. Anton Jug, ravnatelj liceja v Ljubljani. Ta kandidat je predsednik Zveze kulturnih društev, kar naj zadostuje za označbo kandidata in tudi organizacije same. Njegov namestnik je trgovec Josip Oberster v Sodražici. V okrajih Črnomelj in Novo mesto kandidira Klement Belovsk, posestnik iz Mirne. Gospod Belovsky je v politiki novinec. Dosedaj ni nastopal kot pristaš SDS ter se je svoječasno skušal približati celo naši stranki. Ko je videl, da tu ne bo nič, se je obrnil k SDS, kjer pa ni dosegel

drugega kot brezupno kandidature v dveh okrajih, kjer kandidat SDS prav gotovo ne bo nikoli izvoljen. Namestnik v teh dveh okrajih je Janko Smuk, župan iz Podzemlja. Smuk je bil v Podzemlju pred kratkim izvoljen za župana kot pristaš SKS, no radovedni smo, če se s tem njegovim najnovejšim korakom strinjajo tudi njegovi volivci. Prepričani pa smo, da bo radi Smukove kandidature na listi SDS, dobila ta stranka v Podzemlju samem najmanjše število glasov, kolikor jih je sploh kdaj dobila. V okraju Kranj kandidira trški župan Ivan Lončar. Lončar je bil v četrti izvoljen za župana komaj še z malenkostno večino in še to na podlagi kompromisa in s podporo »razredno-zavednih« socialistov. Njegov namestnik je gostilničar Anton Križnar iz Strazišča pri Kranju.

V okrajih Litija in Logatec kandidira Rudolf Juvan, uradnik mestne zastavljalnice v Ljubljani. Od nekdanje NSS, ki je imela svoječasno izglede, da zbere krog sebe vse slovenske liberalce, je prestopilo k SDS le kakih 20 oseb z g. Juvanom na čelu. Večnoma so to mestni uradniki, kamor spada tudi g. Ivan Tavčar, oblastni poslanec in uradnik Delavske zbornice. Namestnik Juvana je širok Notranjske dobro znani lesni trgovec Karel Kovač iz Starega trga pri Ložu. Pri letošnjih občinskih volitvah v Starem trgu je bila njegova lista razveljavljena, ker sta bila na njej dva podpisa ponarejena.

Zadnji kandidat v okraju Radovljici kandidira v okraju Radovljici večni kandidat SDS Josip Ambrožič, obrtnik v Ljubnem na Gorenjskem. Njegov namestnik je Franc Rupnik, vpokojeni strojevodja v Ljubljani. Skupno kandidira na listi SDS sedem oseb za poslance ter šest namestnikov. Od teh so po poklicu en politik (dr. Žerjav), dva državna in dva mestna nameščena, trije posestniki (ne kmetje), trije gostilničarji in trgovci in dva kmeta, bivša pristaša SKS (Kušar in Smuk). Slovensko ljudstvo bo preskrbelo, da bo ta pestra družba ostala slejkoprej lepo doma.

Izza kulis.

Ljubljanski pribičevičjanci so še le po težkih notranjih bojih prišli do ponesrečene kandidature g. dr. Kramerja. Takozvani brez-pogojni Žerjavovi pristaši so želeli, da dr. Žerjav kandidira za ljubljansko mesto. Toda na prvem zaupnem sestanku ljubljanskih es-deesarjev je dobila kandidatura dr. Žerjava za Ljubljano le relativno večino, a absolutna večina je bila proti njej. Vsled tega je nastala pri »brezpogojnih« velikanska konsternacija. Kako so vsled tega nepričakovanega poraza izgubili glavo, se vidi najbolj iz tega, da se je iz njihovih krogov širilo pesimistično mišljenje, da je tudi v ljubljanski oblasti njihov mandat za vedno izgubljen.

Za dr. Žerjavom je dobil relativno največ glasov dr. Bohinjec od Okrožnega urada. Njega propagira struja, ki se ji je zastudila prazna »fariška gonja«, neprestano denunciranje slovenstva in teroriziranje lastnih pristašev in ki hoče pomladiti demokratsko stranko s pravim demokratizmom, s svobodo in po-

sebno s socialnim delom, ki je pod sedanjim vodstvom popolnoma zanemarjeno. Ta struja nima nič opraviti z različnimi nacionalizacijami, s podporami od strani prejšnjih vlad in z bogatimi dnešni nekaterih bank in industrij v Sloveniji. Njihovi pristihi so čisti.

Tretja struja v ljubljanski pribičevičjanski stranki je, ki bi hotela kandidature ali urednika ali gospodarskega strokovnjaka, kateri bi se naj ne bavil toliko s časnikarskim bojem, temveč z resnim gospodarskim delom. Tudi ta resna struja ni mogla prodrati.

»Brezpogojni« Žerjavovi so po poteku tega zaupnega sestanka nihali med Ribnikarjem in dr. Kramerjem. Ribnikar bi jim bil ljubši, ker stoji bližje Žerjavu, toda sami so uvideli, da bi bila ta kandidatura v sedanjih dobi nemogoča in smešna in za to so se nazadnje težkega srca odločili za brezupno kandidature dr. Kramerja, za katero vlada tudi v lastnih krogih največji desintereselement.

Kako pojmuje SDS zaščito uradništva.

Sedaj, ko se tisk SDS razteguje v samohvali o ljubezni do uradništva, bo na to vročo ljubezen kak mrzel ovitek prav primeren. »Jutro« je dne 26. marca 1925, torej pod vlado PPŽ, takrat, ko bi bila SDS za uradništvo lahko vse storila, pisalo takole:

Osojbe v javni upravi mora služiti državi in mora biti razmeščeno tako kot to zahteva javni nacionalni in državni interesi. Oseba na udobnost posameznikov mora stopiti v ozadje, v ospredje pa programska misel, kdor s srcem služi državni ideji, naj dobi prostor tam, kjer lahko tudi kot državni uradnik v prostem času svoje moči na prosvetnem polju posveti delu, s katerim utrjuje državno misel, vernost do ustave, notranjo konsolidacijo. Separatistični uslužbenci morajo postati neškodljivi in prvi korak za to je premeščanje v kraje, kjer strup defetizma plemenske mržnje itd. ne more preizdatno učinkovati. To so kraji službenega poboljševanja. Ako tudi to ne zaleže in če se izkaže, da nekateri državni uslužbenci vobče niso več sposobni poboljšanja, potem je treba plevel izravnati s korenino vred. Ti posamezniki ne spadajo več v držav-

službo. Na tem stališču stoji današnja uprava in bo nadaljevala to smer, ali je klerikalnemu časopisju to všeč ali ne.

Tako je zagovarjala tedaj SDS preganjanja in suspendiranja državnega uslužbenstva. Ni ji bilo dovolj, da je posameznike materijelno uničila. S tem pisanjem je slovensko uradništvo denuncirala kot protidržavno, kot separatistično in škodljivo za državno službo. Tako je »Jutro« pisalo o uradnikih, ki imajo najodličnejšo strokovno kvalifikacijo in katerim so to kvalifikacije zapisali predstojniki, ki so po političnem prepričanju pristaši SDS.

Kaj bi reklo »Jutro«, če bi to filozofijo uporabila SLS, kadar je na vladi? Ne bo je, bodite brez skrbi! Veliko dragocenejša je za njo zavest, da vselej v opoziciji in na vladi z odprtim licem stopi pred državno uradništvo in se sklicuje na svoje pravično in pošteno ravnanje. Čeprav je med uradništvom veliko hudih pristašev SDS, mora ta trajna in tako kričeča razlika v obnašanju ene in druge stranke končno tudi najzakernejšim zaslepljenecem odpreti oči. Kdor si zopet želi preganjanj in poniževanj naj voli SDS!

strani pa dostojna in stvarna razprava, delo in uspeh. Povejte nam, gospodje pri SDS, ali ste še storili katerikoli korak za nas? Ali ste se kaj pobrigali takrat, ko ste imeli vsu moč v rokah in ko smo vam pošiljali deputacije in nebroj prošenj? Nič, prav čisto nič! Ali menite, da smo tako nerazodni, da ne znamo ločiti resnice od laži? Predobro vemo, kdo nam je kaj priboril in kdo prav nič, z zabavljanjem in lažjo se ne damo preslepiti! Zares nerazodni morajo biti tisti, ki Vašemu natolcevanju verjamejo! Zame in večino mojih sotrpinov je stvar popolnoma jasna.

Kronski upokojenec.

Kronski upokojenci.

Časnikarska polemika, ki se je razvila o priliki obdavljenja kronskih upokojencev, je nam prinesla popolno jasnost v našo situacijo. »Jutro« in »Slov. Narod« sta z naravnost zlobnim zavijanjem resnice uporabila našo bedo za volivni manevar ter metala s huronskim vpitjem kamenje na ono politično stranko, ki se je ves čas z resnim delom in uspehom trudila za bedne kronske upokojence.

Vsak dvom je sedaj razpršen: na eni strani brezdelnost, vpitje, zlobno natolcevanje, glorijska SDS in volivna kampanja, na drugi

Občinske volitve na Ježici.

V nedeljo vsi na volišče! Boj za občino se bliža svojemu koncu. V nedeljo bo Ježica zopet slavila veliko zmago SLS. Zastonj so laži Žerjavovcev, ki se berejo po »Jutro« in »Domovinu«. Zastonj so vsi napori večnega gerentskega kandidata Hvastnika, učitelja Germeka, Tajčarjevega Kocjana, Rbidočevega Naceta in drugih, ki hočejo pod »napredno gospodarsko listo« uloviti kaj volivcev. Njihovi lastni prijatelji izjavljajo, da jih ne bodo nikdar volili. Vse kroglice bodo padale v nedeljo v tretjo (Ahlinovo) in četrto (Severjevo) skrinjico!

Perskemu društvu »Zoric«. V volivnem boju trojico Žerjavovski listi laži o našem sovratstvu zoper »Zoric«. Ugotavljamo pa, da smo delo »Zoric« vedno pozdravljali in podpirali. Če se pa »Zoric« hoče boja in se pusti esdeesarjem zlorabljati v politične namene, smo tudi mi pripravljeni zavzeti primerno stališče. Naša vrata so bila »Zoric« vedno na stečaj odprta, nikdar pa ne bodo Žerjavovskim agitatorjem. Če se pa »Zoric« istoveti z njimi tedaj je naše stališče napram njej jasno!

Obrtniki, trgovci! Vsi smo prepričani, da je vsa občina z brezpomembnimi izjemami na strani SLS. Tudi nasprotniki priznavajo, da bo SLS v nedeljo ne samo sijajno zmagal, ampak znatno napredoval. Kmetstvo in delavsko ljudstvo strajeno koraka v vrstah SLS. Kdo izmed nas obrtnikov in trgovcev ne bo šel z večino našega ljudstva? Vsi vemo, da je tudi naše mesto v SLS, ki ima pri nas najmočnejše in najbolj disciplinirane organizacije. Največ zastopnikov našega stanu kandidira na tretji (Ahlinovi) listi, zato bodo v nedeljo naše kroglice padle v tretjo skrinjico!

Vsi dopolnite na volišče! Volitev se vrši od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Mi gremo volit dopoldne. Povejte to vsem prijateljem! Kdor ostane doma, pomaga nasprotnikom. Kdor ni z nami, je proti nam.

Radičevi samostojneži zlezli pod Žerjavov klobuk. Ne nekaj dni smo opazovali, kako so stikali glave Čeren, Plevnež in Krašon z Germekom

Pismo iz Hrvatske.

Tudi tukaj se je že začelo volivno gibanje, ki se bo razvilo pred volitvami v strasten volivni boj, ki bo vse drugačen kot v Sloveniji. Tu bo šlo to pot prvič za zlomitev Radiča in njegove porodice. Že sedaj se vrše volivni shodi, toda ne v prid Radiču, ki doživlja skoraj povsod velike blamaže. Tako se mu izneverjajo njegove bivše najjačje trdnjave, kot Vinkovci, Slatina, Osijek, skoro vsa Zagorska, da o Zagrebu ne govorim. Nič več mu ne koristijo fraze, kakor: Faljen Isus i Marija, dole pokvarena gospoda, živeli seljaci itd. Kmetje se mu smejejo; njegova avtoriteta izginja.

Glavni boj tvori proti njemu Hrvatski blok, v katerem so se združili dr. Buč, kateri stoji še na starem Radičevem programu republike, dalje federalisti dr. Polić, Bazala in drugi, in Starčevićanci. Ti so si izbrali za volivni program: ban, hrvatski sabor, izenačenje davkov, svoje finance in gospodarstvo ter revizijo ustave. Za to stranko stoji velika večina hrvatske inteligence. Brez dvoma bi se temu bloku pridružila Hrvatska pučka stranka, ki stoji skoraj na istem programu, kakor Hrvatski blok, da ni uvidela takoj, da bi bila zapostavljena. Hrvatski blok ji je nudil eno sigurno mesto, dočim stoji interesi HPS sedaj, ko nastopa samostojno, veliko bolje. Nazadovolj bo brez dvoma na celi črti Pribičević. Izgubil bo celo v Liki, kjer je imel do sedaj ogromno večino glasov. Ljudje so uvideli, da je njegov program nesmisel in pa — da se je za stalno onemogočil v Belgradu. V pošte pride še radikalna stranka, ki pa bo na Hrvatskem znatno padla, posebno v Slavoniji na račun demokratske stranke.

Volivni izidi bodo prinesli na Hrvatskem gotovo iznenadenje. Sicer se še po mandatih ne ve, koliko jih bo izgubil Radič, sigurno pa računa Hrvatski blok na preko 8 poslancev, dočim bo dobila Hrvatska pučka stranka okoli 3 (v varaždinski županiji eden siguren), po glasovih pa brez dvoma večje število, kakor zahteva količnik za 3 poslance. V zadnjem času je namreč razvila živahno agitacijo, tako, da so po cele vasi v rokah pučkašev in to posebno v Zagorju, kjer kandidira seljak Marjan Bosančić, v varaždinski okolici, kjer je nosilec liste dr. Janko Šimrak in po Medimurju, kjer deluje oblastni poslanec dr. Kečkeš. O volivni borbi bomo še poročali.

Beležke

△ Demokratski blok. Tako se imenuje bilka, na katero se obejšajo slabe nade Žerjavovcev in pribičevičjancev. Toda kdo bo po sedanjem stanju tega vprašanja sestavljal demokratski blok? Davidovičevi demokrati ostanejo v vladi z radikali skupaj. Radič noče o samostalnih demokratih nič vedeti, srbski zemljoradniki še manj, tako da za ta blok ostane nazadnje samo Pribičević in Žerjav. Na Zdravje!

△ Seljakom je dr. Žerjav napisal v »Domovinu« poseben poziv naj gredo volit SDS. Naj seljaki le volijo Žerjava, slovenski kmetje pa bodo volili SLS.

△ Jasno ozračje je naredil dr. Žerjav. Tako pravi v »Domovinu«. Med SDS in »samostojneži« se je tako »zjasnilo«, kot se je lansko leto med NSS in SDS. Od tistega »jasnega« dne namreč NSS več ne obstoji. Sedaj torej tudi samostojnežev več ni, vsi so SDS. Dr. Žerjav je razpihal s slovenskega političnega obzorja oba oblačka NSS in Samostojne. Dobrega vremena nam ti dve meglici nista delali, škodovati tudi nista mogli, v družbi s SDS pa sta se zjasnili do kraja. Za slovensko politično ozračje je ta zjasnitev zdrava,

in Hvastnikom. Slutili smo, da se nekaj kuha. V obupu, ki se je samostojnih lotil, ker so videli, da ne bodo dobili niti toliko glasov, kolikor so imeli na njej podpisov, so šli in se zvezali z Germek-Hvastnikovo listo — zato da bodo tem temeljiteje pogoreli. Imeli smo priliko, da smo govorili z nekaterimi odličnimi kandidati z liste samostojnih, ali vsi so nam zatrjevali, da je bila ta zveza sklenjena brez njihove vrednosti, da je nikakor ne morejo odobravati in da ne bodo šli volit, ker ne bo pod nobenim pogojem, kakorkoli pomagati za slovensko kmetstvo najbolj škodljivi stranki. Sma-trajo pod svojo častjo, storiti kaj takega. Nam je prav, da je prišlo do te zveze; borba bo tem lažja.

Tomaževci in Jaršani! Jutri v nedeljo, 7. avg. vsi na volišče! Nihče ne sme manjkati; tudi morebitno slabo vreme ne sme nikogar zadržati! Volitve bodo trajale od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne! Vse naše kroglice morajo v 4. skrinjico, na kateri kandidirajo najboljši naši zastopniki: g. Plevnik, g. Avbelj in g. Strakar A. iz Tomačevega in g. Dimnik M. in g. Avbelj iz Jarš. Na nobeni drugi listi nista zastopani obečane naši vasi. Vse kroglice domaćim zastopnikom v četrto skrinjico!

Zupanova »plača«. Demokrati in še neki drugi uganjajo v tej volivni borbi demagogijo s »plačo«, ki ji baje dobiva župan. V svojem časopisu so zakričali: glejte, kako se po nepotrebnem troši občinski denar! Župan dobiva letno 10.000 dinarjev! V svoji nesramnosti pa ne povedo, kaj jih dobiva. Ko bi namreč povedali, da mora kriti s tem denarjem vso uradno dostavino, vse razglasne stroške, skrbeti za lokal, za razsvetljavo in kurjavo istega, opravljati brezplačno vsa uradna pota itd., vedo, da njihova demagogija ne bi prav nič uspela, ker bi vsak uvidel, da županu od tega zneska ne ostane popolnoma ničesar. Kdor ve, da je prvi pogoj dobrega gospodarstva red v poslovanju, ve, da je ta izdelek najbolj potreben. Resnica pa je, da obstoji v poslovanju naše občine vsestranski red, česar ne more nihče zanikati.

g. dr. Žerjav pa zato tudi malo ne bo lažje dihal v njem.

△ Želim in gotovo je, pravi g. dr. Gregor Žerjav v »Domovinu«, da bodo inteligentni kmetje izvoljeni na naši listi. Naj bodo potolaženi g. Urek in vsi inteligentni kmetje. Tako gotovo bodo izvoljeni kakor sta bila g. Županič in dr. Ravnihar. Tudi takrat je g. dr. Gregor želel in gotovo je bilo, saj je g. dr. Gregor celo podpisal, da bo g. Ravnihar dobil mandat.

△ Napredna ideja je prirodna ideja, pravi g. Žerjav. To je že res. Da pa je SDS čisto nepriroden pojav med Slovenci, je pa še večja resnica.

△ Kmetstvo vprašanje je sedaj za SDS prvo v državi, pravi »Domovina«. Doselej se je SDS specializirala na »Slavensko« in »Jadransko« banko. Gorje kmetškemu vprašanju, če se ga loti sedaj ta specialitka!

△ Pospeševala je SDS stanovsko kmet-sko vprašanje, pravi »Domovina«. Silno plovitvo je bilo to pospeševanje. Z vsem krip-lji je SDS pobijala kmetsko združništvo, na vse pretege je vpila proti »konzumarjem«, uničevala je svobodo kmetijskih občin, preganjala kmetске župane, kmetški denar spravljala v svoje banke itd. To je res pospeševanje, s katerim se SDS lahko pobaha pred volitvami. Kmetje bodo že pokazali, da prav razumejo to pospeševanje in bodo SDS z »Domovino« vred pognali s pospeškom čez prag.

△ Naša ljubezen se tesno oklepa vsega ljudstva, zlasti pa vseh stanov, ki zdaj najbolj trpe. Tako milo snubi »Domovina«. Slovenski kmet pa pristavlja: ki zdaj najbolj trpe pod izgubami pri Slavenski banki. To je res ljubezen, ki gre skozi želodec.

Šodi SLS

Boreča-Sv. Ana. Pri nas se je vršil 31. julija 1927 zelo lepo obiskani shod SLS. Govoril je tajnik SLS iz Murake Sobote in še neki drugi gospod, istotako iz M. Sobote. Volivci so z zanimanjem sledili izjavljanjem govornikov in jima čisto pritrjevali. Navzočih je bilo nad 200 volivcev. Pri nas je dobila precej glasov Radičeva stranka in samostojna demokratska stranka. Zanimivo pa je, da noben od volivcev ni znil (bilo jih je par tudi od nasprotnih strank), ko je govornik vprašal, da naj mu povejo, kaj da so koristnega napravili imenovani naši nasprotniki zanje. Shod je v vsakem oziru dobro uspel. — V nedeljo, dne 7. avg., se vrši shod SLS pri Sv. Sebeščani.

Ugoden pteek pogajanj med Prago in Vatikanom.

v Praga, 5. avg. (Izv.) Pogajanja med češkoslovaškim poslanikom Krotke in msgr. Ciriacciem radi ureditve spornih vprašanj med Vatikanom in češkoslovaško republiko potekajo zelo ugodno. Urediti se moralo še vprašanje slovaških cerkvenih posestev in vprašanje, kdo bo dobil mesto slovaškega nadškofa. Slovaki so predlagali na to mesto nitranskega škofa dr. Kmetko. Vatikan pa zaenkrat tej kandidaturi še ni naklonjen, najbrže veld posredovanja madjarskih krogov, ki žele, da bi to mesto zasedel kak Madjar.

ROMUNIJA BO NAJELA POSOJILO.

v London, 5. avg. (Izv.) Diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« sporoča, da bosta v oktobru po zaključku zasedanja Društva narodov v Zenevi Titulescu in Bratianu obiskala tudi Pariz in London, da stopita v zveze s finančnimi krogi in svrhu najetja inozemskega posojila.

Ostala telefonska poročila na 6. strani.

z vročo željo, da bi dobri Bog še nadalje bogato blagoslovljal vaše trudapolno delo v vinogradu Gospodovem in za blagor milega slovenskega naroda. Tovariši, še na mnoga letal vam kliče iz daljine Amerike Rev. P. Benvenut Winkler, župnik, 9546 Ewing Ave, So. Chicago, Ill. U. S. A.

★ **Zivinski, konjski in kramarski sejem** v Leskovcu pri Krškem se vrši v soboto, dne 13. avgusta t. l.

★ **Varalica.** Neka ženska pobira po Ptuj-skem polju — kakor pravi — milodare za šolske sestre v Mariboru. Naj se ljudje ne dajo varati, kajti šolske sestre nimajo nobene stika z njo. Če se zopet kje pojavi, naj jo naznanijo bližnji orožniški postaji.

★ **Avtomobili in vozila,** ki nameravajo v nedeljo, 7. t. m., voziti skozi Tržič, naj uredijo svoj prehod tako, da ne bodo motili od 9. do 11. ure sv. maše in slavnostnega zborovanja na Glavnem trgu. Ta čas bo trg prav gotovo nabito poln in bo vsak prehod ne samo nedostojen, ampak tudi naravnost nemogoč. — Pripravljalni odbor za katol. dan.

★ **Pooblastilo in posebni vlak za povratek udeležencev slavnostne razsvetljave na Bledu.** V nedeljo zvečer dne 7. avgusta t. l. se vrši na Bledu običajna slavnostna razsvetljava. Železniška uprava je dovolila 50 odst. popust voznih cen, in sicer na ta način, da si udeleženci kupijo »izletniške karte« do postaje Lesce-Bled ali Bled-Jezero in nazaj do izhodne postaje. Te izletniške karte veljajo dne 7. avgusta t. l. izjemoma tudi pri vlaku št. 914, ki odhaja iz Ljubljane gl. k. ob 11.40 in pri vlaku 916, ki odhaja iz Ljubljane gl. k. ob 14.40. Da se omogoči udeležencem te prireditve povratek domov, bo vozil v noči od 7. na 8. avgust na progi Bled-Ljubljana gl. k. posebni vlak z odhodom iz Bleda ob pol 1 in prihodom v Ljubljano gl. k. ob 3. zjutraj.

★ **»Županova jama« na Taboru pri Ponovi vasi.** Cesta iz Skocijana pri Turjaku v Grosuplje je marsikomu znana. Vsi, ki so hodili ondi, pa se gotovo tudi spominjajo prijazne cerkvice sv. Miklavža, ki jo je postavilo naše verno ljudstvo na ondodnem gozdnatem gričevju. Bolj redki so že tisti, ki so videli notranjost tega izza turških časov znamenitega svetišča, da ne govorim o tistih redkih, ki so še pred kratkim vedeli, da je tukaj pod zemljo velika jama prekrasnih kapnikov. Da se s to jamo seznanijo širša javnost, je nepoporečno zasluga ondodnega župana g. Jožefa Permeta. Ko je po dolgem iskanju dočkal obsežne in krasote jame, je z neznatnimi prispevki, največ pa ob svojih stroških začel delati pot v globočino. Mostovi, lesene in v kamen vsesane stopnice drže nad 100 m globoko, ves čas te zanimive hoje pa se vrste skupine stalagmitov in stalaktitov, ki po svoji krasoti ne zaostajajo za postojanskimi. Nekaj najlepših skupin teh kapnikov je že prinesel »Ilustrirani Slovenec«. Še veliko lepše pa je vse to videti v naravi. Zato naj bi vsak pohitel z vlakom v Grosuplje, odtod pa v pičli uri hoda v Ponovo vas. Ker je jama zaklenjena, se je treba zgledati v županovi hiši. Če utegne, popelje prijazen mož prišleca sam po poti, ki jo je markiral ob svojih stroških, na Tabor in v jama, ter mu je na tem izprehodu prijeten družabnik, v jami pa zanesljiv vodnik.

★ **Župni uradi, gg. organisti, pevska društva.** Zveza slovenskih vojakov v Šmartnem ob Paki ima še vedno v zalogi več sto komadov krasne pesmi »Padlim vojakom-junakom«. Note za 4 pozavne in za mešan zbor, 1 komad stane samo 6 Din s poštnino vred. Ker je Z. S. V. v Šmartnem ob Paki dala te pesmi založiti in katerih čisti dohodek bi služil v dobrodelen namen, prosimo vse župne urade, gg. organiste ter pevska društva, da si to krasno pesem, katero je spisal g. Ks. Meško, uglasbil pa g. Karlo Adamič, naroče. V vsaki župniji se poje ta pesem lahko na dan Vseh svetnikov na pokopališču, ker vsaka žup-

nija ima gotovo tudi padle vojake. Kjer pa imajo spomenike v spomin padlim, tam se pa zapoje pri spomeniku.

Naj si vsaka župnija in vsak g. organist to pesem naroči ter žrtvuje borih 6 Din za vsak komad. Ker je čisti dobiček namenjen za dobrodelne namene, pričakujemo čim večjih naročil.

Trebanjsko orlovsko okrožje

vabi

na celodnevno prireditev v nedeljo,

14. avgusta 1927

V ŠENT JANZU NA DOLENJSKEM.

Dopoldne sv. maša ob pol 11, nato mladinsko zborovanje. — Popoldne ob pol 3 litanije, ob 8 javna telovadba. — Po telovadbi prista zabava. Sodeluje godba iz Krmelja.

★ **Težka nesreča.** V barvolomu g. Dragotina Korošca v Gorenjah v Savinjski dolini se je težko ponesrečil Franc Kolenc, posestniški sin iz Rečic ob Paki. Pri razstreljevanju kamena mu je odrgalo levo roko v zapetju, na desni roki palec in kazalec, poleg tega pa je še močno poškodovan na očeh, po obrazu in prsih. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnico.

★ **Kopalcem v Sori.** Županstvo Stara Loka naznanja kopalcem v Sori v bližini postajališča Gorenja vas—Reteče, da je strogo prepovedano v kopalni obleki hoditi v javne kraje, kakor na vas, v gostilno, na postajališče itd. V interesu zaštite kmetijstva in po zakonu o varstvu poljščine je pod kaznijo prepovedano napravljati nova pota in dohodek vodi, delati škodo na imetju z ruvanjem krompirja, obiranjem sadja, sekanjem vej in nabiranjem drv za kurjavo ob vodi. Tudi vodopravni zakon dovoljuje kopanje le v toliko, v kolikor se ne dela s tem komu škoda, zato se n. pr. ne sme brv poškodovati z gunganjem na njej. Proti vsakemu, ki se bo pri navedenih dejanjih zasačil, se bo v smislu obstoječih predpisov strogo postopalo. — Županstvo Staraloka, dne 4. avgusta 1927.

★ **Razpis učnega mesta na državni trgov. akademiji v Ljubljani** z nastopom v šolskem letu 1927-28. Razpisuje se mesto profesorja za slovenski in srbohrvatski jezik. Za to mesto se jemljejo v poštev samo profesorski kandidati z usposobljenostnim (diplomskim) izpitom iz dotičnih predmetov. — Prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije vložijo pa do dne 25. avgusta 1927 pri ravnateljstvu drž. trgovske akademije v Ljubljani.

★ **Razpis službe glasbenega učitelja.** Odbor Glasbene Matice v Ljubljani razpisuje za podružnično glasbeno šolo v Novem mestu službo glasbenega učitelja (-ice) za klavir in glasbeno teorijo. Učna obveznost tedensko 24 ur, mesečna plača 1500 Din. Event. nadure se honorirajo posebej. Mesto je pogodbeno. Nastop službe 1. septembra 1927. Prednost imajo oni, ki so sposbni prevzeti tudi pevovodstvo. Natančnejša pojasnila daje pisarna Glasbene Matice v Ljubljani, kamor se vlagajo tudi prošnje do 20. avgusta 1927.

★ **Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«** za ljubljansko oblast sporoča, da je odbor v svoji seji dne 2. avgusta t. l. sklenil, da se bodo v bodoče sprejemali v to društvo tudi vsi trgovski nastavljenici industrijskih, bančnih in drugih podjetij. Mnogo priglasičencev, zlasti z dežele, je potom položnice poslalo predpisane zneske, ni pa poslalo prijavnice. Ker se brez prijavnice ne more nobeden sprejeti, prosimo, da jih vpošljejo čimprej. Prijavnice imajo načelniki gremijev v zadostnem številu na razpolago. — Prijavni rok se je sicer na prošnjo interesentov podaljšal, želeli je pa,

da se vsak prijavi takoj, da bo moglo društvo čimprej prirediti svojo človekoljubno delovanje. — Odbor.

★ **Pogreša se 11letna Hilda Bertonec,** pristiženih las, iz Godešič št. 47 pri Škofji loki. Hodi okoli že kak 4 tedne. Kdor kaj ve o nji, naj sporoči na dom: Janez Bertonec, Godešič 47, Škofja loka.

★ **Obvestilo!** Tvrda Achtig & Birg-mayer, Maribor, gen. zastopstvo elektromedic. aparatov »Violetta«, je bila po podpisnem likvidirana z odvzetjem zastopstva in vseh pravic, ki so s tem v zvezi. Istočasno pa obveščam cenj. odjemalce ter interese, da je Generalno reprezentanco prevzel gosp. Guido Zupan, Novo mesto, na katerega naj se blagovolijo obračati p. n. stranke v vseh zadevah. Denarne poravnave se priznajo tedaj, če slede na gen. reprezentanco ali pa na podpisane. Wilhelm Kaltenbrunner, Wels, Stadtplatz 15. — Pisarna za S. H. S.: Maribor, Aleksandrova 37.

★ **Kaj je žika?** Ako je še ne poznate, zahtevajte jo v trgovini. Dobite jo v rdečih zavitkih. Prepričala se boste, da je mogoče z »žiko« pripraviti res okusno in pa redilno kavo.

★ **Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zasleženju v nosu in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trepetu človeštvu ob mrzličnih nalezljivih boleznih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.**

★ **Turške srečke** kupuje ali zamenja za ratno štetno nom. Din 1000 Efektna banka v Ljubljani, Kongresni trg 9. Telefon 2422.

★ **Stenicol** najboljšo sredstvo proti stenici, dobite samo v drogeriji Kanc, Židovska ulica.

KUŠAKOVIČA KALODONT
najboljša pasta za zobe

Ljubljana

© **Poldnevni izlet Stolne prosvete** bo jutri v nedeljo 7. avgusta popoldne v Kamnik. Odhod iz Ljubljane ob 2.10 z glavnega kolodvora. Zbiramo se ob tričetrt na dve pred glavnim kolodvorom. Prijatelji in somišljeniki dobro došli!

© **Kopanje v novo regulirani strugi Gradašnice.** Glavni odbor za obdelovanje močvirja je ugotovil, da so kopalci lansko leto napravili s hojo in nedopustnim zajezanjem vode v novi strugi Gradašnice veliko škodo. — Radi tega prepoveduje mestni magistrat na podlagi § 2. zakona z dne 17. januarja 1875, dež. zak. št. 8 vsako hojo, kopanje in zajezanje v novi regulirani strugi Gradašnice. Prestopke te prepovedi bo kaznoval mestni magistrat po določilih omenjenega zakona z globbo do 400 Din oziroma z zaporom do 8 dni.

© **Mestna zastavljalnica** naznanja, da se vrši tomesna dražba v decembru 1926 zastavljenih predmetov v četrtek, 11. t. m. ob 15 v uradnih prostorih v Prečni ulici.

© **Vrtni koncert** v soboto ob 8 zvečer — Hotel Lloyd.

© **Tatvine.** Zidarju Vinku Kukovec stanujočemu na Tržaški cesti št. 15, je nekdo ukradel suknjo, v kateri je bilo razno zidarsko orodje. Kukovec trpi skupaj 300 Din škode. — Antonu Jerebu, stanujočemu na Aleksandrovi cesti št. 16, je neznan tat ukradel toaletno škaflijo, vredno 250 Din.

© **Nehvaležen pes.** Hvaležnost je sicer znana pasja čednost, ki je pa prav nič ni poznal neki pes, ki ga je neznan avtomobil povozil na Celovški cesti. Ko je dejakinja Anica Tancik opazila, da pes silno trpi, ga je hotela naložiti na voziček in odpeljati domov. Vendar pa jo je pes tako močno ugriznil v levo roko, da je morala v bolnico. Nehvaležnega psa je pobil konjač.

© **Specialna trgovina dunajskih bluz, otroških oblek.** Kristofl-Bužar, Stari trg.

Maribor

□ **Mariborčani** jutri v Ruše. Novoustanovljeno pevsko društvo »Krek« priredi prvi koncert v Rušah v gostilni Novak v nedeljo, dne 7. avgusta, ob osmih zvečer. Ako se bo priglasilo dovolj udeležencev, bo vozil mestni avtomobil.

□ **Kulturna prireditve.** Dramatični odsek Kat. slov. izobraževalnega društva v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 7. avgusta 1927, ob sedmih zvečer svojo prvo gledališko predstavo »Užitkarji« v treh dejanjih. Ta resna drama je izbrana zato, da še prvič pokažemo, da hočemo resne izobrazbe, posebno v teh kritičnih časih. Med odmorom igra lastna »Krekova godba«. Prireditve se vrši v novi, veliki dvorani gostilne Gačnik v Studencih, Dr. Krekova cesta (vis-a-vis delavnice drž. železnice). Vstopnina je zelo nizka, da bodo lahko prireditve obiskali vsi, tudi najrevnejši sloji. Eno uro pred prireditvijo se priredi koncert na vrtu iste gostilne, in sicer brez vstopnine. Vsi prijatelji poštna zabave vljudo navljani.

□ **Velehrajski romarjem!** Te dni prejmete vsi 4. številko lista »Kraljestvo božje«. Preberite jo natančno, pa boste vedeli vse potrebno! Iz Maribora se odpeljemo 12. avgusta zvečer krog pol 11. Maribor je zadnja po-

staja, kjer je mogoče vstopiti. — Tudi pevači najdejo v listu navodila. Prosimo jih pa, da nam te dni sporočijo svoja imena in kateri glas pojejo, da jih bomo mogli v vlaku primerno razdeliti. — Odbor za romanje na Velehrad, Maribor, Glavni trg 7.

□ **Resnica o tiskovni tožbi Reisman-Golec.** Včerajšnje »Jutro« prinaša vest, da se je urednik g. Januš Golec še-le včeraj pojavil pred sodiščem z izjavo g. poslanca Zebota, da je bil on pisec omenjene notice. To pa ni resnica. G. Januš Golec je vložil pravočasno rokopis g. poslanca Zebota ter je imel v rokah podpisano izjavo preiskovalnega sodnika dr. Juharta, da je rokopis sprejel ter vzel na znanje, da je bil pisec omenjene notice poslanec g. Zebot. Zoper razsodbo je vložena pritožba.

□ **Volilščia v Mariboru** za volitve v narodno skupščino dne 11. septembra 1927 so razdeljena tako-le: Volilci I. okraja z začetnimi črkami rodbinskega imena A—L volijo na volilšču I; volilci I. okraja M—Z volijo na volilšču II; volilci II. okraja A—J volijo na volilšču III; volilci II. okraja K—P volijo na volilšču IV; volilci II. okraja R—Z volijo na volilšču X; volilci III. okraja A—Z volijo na volilšču V; volilci IV. okraja A—L volijo na volilšču VI; volilci IV. okraja M—Z volijo na volilšču XI; volilci V. okraja A—J volijo na volilšču VII; volilci V. okraja K—P volijo na volilšču VIII; volilci V. okraja R—Z volijo na volilšču IX. Prostorji za posamezna volilšča se bodo določili in objavili pozneje.

□ **Slavnemu občinstvu** naznanjam, da sem preselila svojo trafiko iz Gosposke ulice 32 v Slovensko ul. 12. — Pavla Svetek, trafikantinja.

□ **Mariborsko gasilno društvo.** Mariborsko gasilno društvo priredi v nedeljo ob pol 3 popoldne na Trgu svobode tombolo. Po tomboli se začne v prostorih pri Götzu veselica in prosta zabava. Opozarjamo na to prireditve, koje čisti dobiček je namenjen izpopolnitvi gasilnega orodja. — Mariborsko gasilno društvo je glede brigad in prevoza orodja avtomobilizirano in je obdržalo le še en par konj, ki so službi mestne občine. Društvo je lepo preuredilo prostore, kjer so bili poprej hlevi za konje na Koroški cesti, v pisarno, ki je bila potrebna za tako pomembno in veliko organizacijo.

□ **Mestna občina** bo zidala nove hleve. Poleg skladišča mestne občine v Strmi ulici se bodo pozidali novi občinski hlevi za konje.

□ **Karambol.** V četrtek popoldan se je na Grajskem trgu zaletel trgovec Leo R. iz Sv. Lenarta s svojim tovornim avtomobilom v voz pred njim vozečega fижakerja Petra Dobršček. Napravil mu je na vozu precejšnjo škodo.

□ **Razburljiv lov na tatico.** V petek dopoldan se je odigral na Glavnem trgu razburljiv prizor, ki je v hipu zgnal skupaj vse branjeve in prodajalke. Tik pred vhodom na rotovž je skušala poznata tatica Ana Rebernak iz Konjic izmakniti neki nakupovalki iz košare denarnico, kar pa je ta še pravočasno opazila in tatico prišla. Zagnala je krik in takoj so od vseh strani prihiteli razburjene ženske na pomoč. Nastalo gnečo je pa tatica izrabila, izmuznila se je iz vrhne jopice, za katero so jo ženske držale ter ubrala v urnem begu pod rotovžem čez rotovški trg proti stolnici. Kot roj čebel so se vsule razjarjene ženske za begunko ter jo na Stolem trgu prestregle. Pregarjana tatica je smuknila nato v vežo dečjega dispanzerja ter se v prvem nadstropju pomešala med čakajoče ženske. Preganjalko so takoj čisto po vojaško zasedle in zastražile vse izhode iz poslopja, da so tatici preprečile beg, nekatere so se pa podale na policijo ter pozvale stražnike. V spremstvu žensk so šli policisti v prvo nadstropje ter aretirali preplašeno tatico. Ves prizor je opazovala večstoglavna množica.

Vič

VOLIVCEM OBČINE VIČ!

Da bodo volivci informirani ter da ne bodo nasledili raznim vestem, sporočamo, da sta se Napredna gospodarska lista (nosilec Andrej Krez) ter tako zvana Nepolitična gospodarska lista (nosilec Frane Marintič) vezali. Opozarjamo volivce na to dejstvo, ker se od strani Nepolitične liste agitira med volivci, češ mi smo samo gospodarska lista? Podrobnosti o tej igri priobčimo jutri.

...

Velikodušen dar: Gospa Antonija Gutnik je darovala za reveže občine Vič Din 2000.— ter Rdečemu križu na Viču Din 1000.—, za kar se ji županstvo in odbor Rdečega križa najlepše zahvaljuje.

Naravnost krasen shod SLS, kateri se je vršil v četrtek v društvenem domu in kjer je ob nabito polni dvorani govoril načelnik stranke g. dr. Korošec in g. dr. Breclj ter g. P. Tavčar in Kušar, je pokazal, da je naša stranka na Viču vedno trdnja. Na shod je prišlo tudi nekaj pristavev drugih strank, ki pa so bili dostojni ter shoda niso skušali motiti razen dveh ali treh, ki so skušali delati medkulice, katerim pa so zborovalci zagrozili, da jih postavijo pod kap, če ne bodo mirovali. Izbrpna in vsestranska stvarna poročila načelnika stranke in g. dr. Breclja so zborovalci burno aklamirali. Tudi govora g. P. Tavčarja, ki je govoril o občinskih zadevah ter predstojeh občinskih volitvah, ni mogel niti eden nasprotnih zborovalcev kritizirati. Povdarjal je, da SLS tudi v tem volivnem boju ne obljube svojim volivcem ničesar, ter izjavila, da bodo bodoči občinski zastop SLS ravno tako kot dosedaj delali v blagor in procvit občine.

poredoma gospodarili Ložani, Ortenburžani, oglejski patriarhi, celjski grofi, Habsburžani. Vse je šlo, le križ na gori je ostal. Križ stoji, ko se suče zemlja obla. Pokazal je Atlak, kjer je 3000 Japidov branilo pred 1000 leti pred zemljelačnim Oktavianom domači stan in rod in so raje požgali mesto, grad, družine, imetje nego da bi pali v roke krutemu Rimljanu. Cerkniško jezero so nazivali Rimljani: »lacus lugense«, solzeče se jezero, prava podoba tisočih fantov in moč iz Slovenije, ki so izginjali v požiralnikih vojne, da so koj za njimi bruhale na dan solze, vzklili in klici vdov, sirot in zapuščenih tovarišev. Pozval je vrle može, naj pridejo 21. avgusta na Brezje na skupen tabor, ko nam je direkcija že dovolila polovično vožnjo za šest dni. Major je prinesel pozdrave Majstra možem in »Bog ga živi« je odmevalo noter do Javornika.

Vse priznanje tem vrlim Kraševcem, ki so v hudi vročini marširali ure in ure daleč, da so se spet okrepili v senci križa. Naša zveza ne pozivlja mož na medsebojno klanje, marveč uprav mi, ki smo prestali grozote vojne, svarimo najodločnejše naše ljudstvo pred takimi izbruhi, kot ga je doživel Dunaj in pozivljamo vse na složno delo za skupno državo. Prehitro so minuli trenotki bratskega pomenka in že nas je klicala šoferska hupa pod hribom na odhod. Še en pogled na križ, še en medsebojni pozdrav in smo že dirjali sredi Cerkniškega jezera mimo bruhalnikov in požiralnikov, ki so bili malone docela suhi. Mila Božja! Če bi vstali iz grobov stari prebivalci

jezera, pa bi videli to grozno pošast, ki se je premikala po suhih tleh jezera, zgrozili bi se in strahu onemeli. Nevzdržno hiti naprej človeški duh, le samo da bi hitel po pravi poti! — Kako krasno je tu, kako zanimivo. Čez par mesecev bodo tod plavalji čolni, ribič bo prepeval svojo monotono pesem in divja řaca frfotala preko valov, ki tupatam dosežejo višino šest metrov. Vrli župan iz Starega trga nam je razlagal in pokazal vse skrivnosti tega čudežnega igrokaza božje narave in nam pravil kako je ob neki vojaški vaji rekel pred leti neki Oger, vojaški zdravnik: »Bil sem na polnem jezeru in tudi na suhem, pregledal sem vso okolico po dolinah in bližnjih hribih, a reči moram odkrito, da kaj lepšega, zanimivejšega in za oko raznovrstnega nisem videl nikjer. Tudi v svetovnoznani Svici ni nič lepšega. Ako bi bila ta krasota pri nas na Ogrskem, zagotavljam, da bi bila Cerknica lepo mesto z raznimi hoteli za tuje, kjer bi vsako leto mrgolelo letoviščarjev. Čudim se, da tukajšnji ljudje nimajo nič smisla za tako bogato prirodno krasoto.« Čujte turisti in športniki! Tudi sem obračajte vso opornost in ti Slovenija, pospešji meliorizacijo jezera.

Ko smo si ogledovali nek požiralnik, je malo manjkalo, da naš signor Giuseppe Sonzario ni telebnil dolg in širok vanj, ko se je bil spodtaknil nad gostim bičevjem. Ves rabiaten je zaklical: Ta presneti požiralnik je pa res »šmafn.« Ob 9 zvečer smo se vsi veseli in zadovoljni razšli na dunajski cesti.

Jutrovemu dopisniku: Na dopis v »Jutru« z dne 5. t. m. ugotavljamo samo to, da mi nismo streljali na g. B. ne na koga drugega, kar lahko vsak, ki je dotični članek čital, sam ugotovi.

Tržič

Na katoliški dan, ki bo v nedeljo, 7. t. m. se pripravljamo z vso verno. Posebno zanimanje je pri nas in v okolici za narodne noše in konjenice. Vseposod se te dni gibljejo pridne roke, da snajo in pripravljajo vse potrebno. Za soboto zvečer, ko bo v našem domu proslava 30letnice Društva sv. Jožeta in za nedeljo so določeni posebni reditelji, katere naj vsak upošteva, da bo red. Upamo, da bo ta prireditve lepa manifestacija katoliške misli. Na veselo svidenje za utrditev naših katoliških načel!

Novo mesto

Himen. Poročil se je dne 3. avgusta t. l. g. Josip Kovač, profesor na tukajšnji državni realni gimnaziji z gno. Marijo Kozina, hčerko viš. sodnega nadsvetnika pri tukajšnjem okrožnem sodišču. Poročil je g. prošt K. Cerin. Bilo srečno!

Potres. Dne 4. avgusta t. l. ob 10.30 dopoldne smo čutili tu kratek potresni sunek, spremljan s podzemeljskim bobnenjem.

Posurovelost. V nedeljo, dne 31. julija t. l. že v noč, se je peljalo večje število voznikov z avtomobili iz Toplice v Novo mesto. Dospeli do Vavte vasi je zapazil šofer na drugem avtomobilu, da je nekdo podvrnil tram čez cesto. Uspelo mu je, da je še pravi čas ustavil avtomobil ter preprečil veliko nesrečo. Topliško orožništvo je izsledilo storilca v osebi M. D., ga aretilo in oddalo okrožnemu sodišču v Novem mestu. Kolikor smo pozvedeli, ima M. D. osebno mržnjo do častnikov, ker je bil njegov tovariš-vojak pred leti od nekega častnika v Vavti vasi stavljen na odgovor, ker ni predpisno pozdravil.

Meflika

Nego si je slomil neki sosod iz Hrvaške, ker je preveč divje vozil. Hotel se je menda postaviti a svojimi živili in čilimi konji, a pri gonji se je odprel vaga in v divjem diru je voznik skočil tako nesrečno z voza, da si je slomil nogo v členku. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Pavčič. Pri tem si je pa drugi razbil črepanj in še tretji se je drugače telesno poškodoval. K sreči ni šlo še več drugih, katere je vabil na voz.

Susa je tudi v Belokrajinji zelo občutna. Vročina neznosna. Vse se zvija pod pekočimi žarki. Repe in ajde bo malo ali nič, ravno tako tudi otave.

Nevihla je divjala v noči od srede na četrtek. Bliskalo se je in treskalo, a dežja je bilo razmeroma jako malo. V tej nevihti je tudi na več krajev treščilo in od strele je zgorela mala lesena klet »hise« imenovana na Jurovčnem brodu.

Shod SLS bo pri Treh tarah dne 14. avgusta po prihodu vlaka oziroma po sv. maši, ki bo to nedeljo v ondodni cerkvi.

Nasilni so nekateri lastniki travnikov ob Kolpi. Kar obkole bi odnesli poštem ljudem, ker se v svoji skoposti boje za tistih par bilk travice. Naj bi občina odkupila ozek pas ob Kolpi.

Kočevje

Potreba regulacijskega načrta. Iz načina, kako in kam se zidajo hiše v našem mestu, je jasno, da je prva in velika naloga mestnih gospodarjev, dobiti regulacijski načrt. Naj ga napravi katerikoli strokovnjak. Ko je načrt tu, se mesto širi, pozidava in lepša sistematično. Če je regulacijski načrt dober, velja za stoletja. Potem bi skoro gotovo ne zidali nezdruživih tovarnih takorekoč v osrčju mesta, kakor se je to ravno zdaj napak storilo in kakor na to pazijo po vseh mestih. Ljudje si še ne mislijo ne, kaj si na tak način nakopujejo na glavo in naložijo na lastna pleča ne le sebi, ampak tudi potomcem. Potem bi se zidalo tudi v zapuščenem »šahnu« ali pa bi se ta do Dolge vasi spremenil v lep park. Potem bi se mogoče napravila tudi lepa pešpot na hrib, kamor bi marsikdo šel, ki zdaj zaradi slabih, izvoženih potov ne more. Torej regulacijski načrt! Strokovnjaki, seveda.

Skrb za reveže. V vsakem večjem kraju, tako tudi v Kočevju, se mora mestnim revežem nuditi socialna oskrba. Zadnjič, ni dolgo tega, se je primerilo tole: Bivši hlapec v hotelu T. v Kočevju, ki je bil prisiljen obleči beraško odelo, vzeti mavho in popotno palico ter si stara leta z beračenjem posladiti, je ležal cele štiri dni v bližini mesta ob obronku gozda onemogel, umirajoč. Usmiljene ženske so mu sicer, dasi je bil v skrajno zapuščenem stanju, za silo postregle in takoj sporočile to merodajnim krogi. Vendar ni hotelo biti nikogar, ki bi reveža iz obupnega stanja rešil in mu nudil izdatno pomoč. Šele četrty dan so prišli na lice mesta orožniki in reveža odvedli v njegovo domačijo. Ako bi imeli zadostno oskrbovano ubožnico — sedanja v Gorskli ulici ne odgovarja niti za silo potrebam —, bi se kaj takega v neposredni bližini mesta ne moglo zgoditi.

Tukajšnje invalidsko društvo prireditelj v nedeljo, 7. t. m. svojo veselico pri gostilničarju P. Lacknerju.

Rogaška Slatina

Osebnost. Prispel je v Rogaško Slatino na daljše bivanje komendant armade v Skoplju, armadni general Zečević.

Kopaliska sezona je dosegla vršek. Število gostov se suče stalno okrog 1700. Izmed inozemcev je relativno največ Madjarov, manj Čehoslovakov in Avstrijcev. Zdravilišče s svojim starim slovesom in najmodernejšim komfortom privablja vsako leto več gostov iz inozemstva, ker je še življenje tukaj v primeru z drugimi modernimi zdravilišči le najcenejše. V kopalšču pa je treba iti, to zahteva, če že drugo ne, vsaj bon ton. Da igrajo pri tem »lasti« pri Madjarih, nekoliko vlogu tudi politika in odnosi napram Čehoslovaki, je verjetno, čeravno so zadnje dni nekateri časopisi iz Budimpešte začeli pisati proti Rogški Slatini, češ da so madjarska kopalšča enako vredna. Toda kdor pozna naše zdravilišče in ga primerja z drugimi, mu ne najde zlepa para. Letos je tukajšnje življenje posebno živahno. Povsod se vidi streljanje nje uprave, da napravi gostom bivanje kar najudobnejše in najprijetnejše. Prejšnji teden je bil odprt kinu na prostem. Posebno za letošnje vroče poletje je to zelo posrečena misel, ker vlada v dvoranah prevelika vročina. Tako pa sediš po večerji lepo na prostem, uživaš večerni hlad, poslušas godbo, gledaš film in kadifš zraven svojo cigareto. Predvajajo se sami prvostalni filmi. Hvaležna publika pa napolni kino vsikdar do zadnjega kotička. V nedeljo, dne 31. julija se je vršila tradicionalna svečana Anina prireditelj, ki predstavlja predstavila v družabnem oziru višek sezone. Morala bi se vršiti, kakor do zdaj vsako leto na praz-

nik sv. Ana, zaščitnice zdravilišča, radi smrti kralja Ferdinanda pa je bila preložena. V impozantni veliki dvorani zdravilišča je bila zbrana najeleгантnejša publika iz zdravilišča; tudi iz oddaljenih krajev so se pripeljali gostje na ta večer, ki ima svoj sloves že iz davnih let.

Tukajšnja podružnica »Zveze slovenskih vojakov« namerava postaviti v svetovni vojni padlim žrtvami primeren spomenik. Stal bo pred farno cerkvijo in bo zvezan z javnim vodovodom. Tako bo dobila okolica zdravilišča novo zanimivost. V ta namen se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta v parku zdravilišča popoldanska in večerna zabava.

Ob 1100-letnici sv. Cirila prireditelj tukajšnja podružnica v soboto dne 13. avgusta zvečer sijajno iluminacija, naslednji dan pa tombola in večerno akademijo.

Domači in tuji umetniki obiskujejo Rogaško Slatino vsak dan. Njihove prireditve so vselej dobro obiskane.

Trbovlje

Sanacija bratovske skladišnice je nujno potrebna ker se bližamo katastrofi, ko zna biti za vedno uničena. Ako bi TPD hotela živovati vsaj polovico toliko milijonov dinarjev kot jih je izgubila pri Slovenski banki, bi bili staro in novopojenci rešeni. Tu se zopet kaže greh demokratov, ko je dr. Žerjav podpisal pravilnik za bratovske skladišnice, misleč, da bo SDS dobila delavske glasove za volitve 1. 1925 v parlament, ni pa vprašal, kje se bo dobilo kritje. Njegov popravljen pravilnik ki ga imamo v rokah, izkazuje za delavstvo točka, ki so uničujoče.

Smrtna kesa. Umri je pismošona na Vodah Valentin Turin po dolgi mučni bolezni. Naj mu sveti večna luč!

Cementni prah, ki se vali iz dimnikov cementne tovarne grozi uničiti vso zeleno naravo proti Dobovcu, Kumu in na drugi strani proti Zagorju. Ravnateljstvo skuša to sicer odpraviti, ni mu pa še do danes uspelo. S tovarno so vodili posetniki že pred kakimi dvajsetimi leti pravdo in se jim je tudi priznala neka odškodnina.

Za demokratski šhod pobirajo nekateri podpise po hišah, da bi se ga udeležili. Smo res radovedni, kdo se ga bo udeležil.

Nov nasip za zalogo premoga se napravi in je že skoro končan v bližini jaska III na Gnidli.

Veliko škodo na premoju dela ogenj na Doberni, kjer že dolga leta uničuje sloje. Če ga uduše na enem mestu, se že pokaže na drugem. Razpokline v premogovih žilah, ki jih je težko zamašiti, dovajajo zrak, da gori s tem večjo močjo. Večkrat gori premoga cele sloje.

Nepotrebno razburjanje delavstva. »Jutro« je pred par dnevi poročalo, da praznovanje pri rudniku ostane še nadalje. Resnici na ljubo in da se delavstvo ne bo po nepotrebnem razburjalo objavljamo, da imamo iz zanesljivega vira vest, da se cel mesec ne bodo praznovali štihi, pač pa se bo delo še razširilo kar je znamenje, da se bliža čas zimске sezone, ko je rudar redno zaposlen. Razni popravki in izjave zadnjega časa v »Jutru« kažejo, da so njegove tozade ne novice izmišljene ker je pač čas kislih kumar.

Žalec

Požar. V nedeljo zvečer je začelo goreti pri Hermanu v Zg. Loznici. Zgorela je hiša Ogenj je nastal v listnici in je bil gotovo podmeten.

Nova trgovina. V trgu se bo otvorila nova trgovina za šivalne stroje v Žuzejevi hiši.

SDSarska agitacija. Na žalskem kolodvoru je v četrtek zvečer ponujal neki politik železniškim uslužbenecem majhne knjižice z naslovom »Železničarjem resnica o krivicah, ki se delajo železničarjem s strani SLS«. Samostojni demokrati se poslužujejo zadnjih sredstev, da lovijo kroglice s svojimi lažmi.

Ptuj

SPORED SLAVNOSTI PTUJSKEGA ORLOVSK. OKROŽJA DNE 7. AVGUSTA NA HAJDINI PRI PTUJU.

Po dohodu vlakov zbiranje čete pri Gasilnem domu na Hajdini. Odkorakanje v cerkev, kjer se vrši ob pol 10. uri služba božja s pridigo. Po službi božji vaja na telovadšču. Ob pol 3. popoldne blagoslov. Ob pol 4. telovadni nastop po naslednjem redu: 1. Članice — proste vaje. 2. Člani — lahka atletika: a) skok v daljavo, b) skok v višino, c) skok ob palici, d) suvanje kroglice. 3. Člani — štafetni tek. 4. Članice — simbolične vaje. 5. Člani — na orodju. 6. Člani — proste vaje. 7. Slavnostni govor g. Fr. Hrstelja. Po telovadni prosti zabavi. Prireditelj, kakor tudi zabava se vršita v vrtu g. Pintariča na Hajdini. Igra svetinjska godba. Za polovično vožnjo je naproseno in bo odgovor pravočasen, nakar bodo odseki brzojavno obveščeni.

Revizija. Oblastni odbor je radi nerednosti v upravi, predvsem pa radi znane Menonijeve atere, uvedel revizijo posilavanja in uradovanja mestne občine, ki sta jo izvršila dne 3. in 4. avgusta g. Milan Makar, okrajni glavar, in g. J. Barle, ravnatelj mestnega knjigovodstva v Mariboru. O izidu bomo še poročali.

Marenberg.

Oddaja gostilne v najem. Občinski odbor trške občine Marenberg je sklenil, da se odda v najem občinska gostilna na Dobravi štev. 1., začeni z 1. januarjem 1928. Najemnik pobira ob enem tudi mostnino od občinskega dravskega mostu. Interesenti imajo vložiti pri občinskem uradu v Marenbergu do dne 31. avgusta t. l. pismene, kolekovane ponudbe (zapečatene prošnje v kuvertah) po vzorcu, ki se lahko dobi v občinski pisarni v Marenbergu. Ponudnik mora obenem položiti kavelj Din 2.000.—. Kavelje nesprejetih ponudnikov se bodo do 15. septembra vsakemu vrnilo.

Letoviška sezona. Letoviščarjev je v našem lepem trgu precej, še več bi jih pa bilo, ako bi bilo zadostno stanovanj in pa potrebno kopalšče. Velika in hvaležna naloga čaka toraj novega župana, kakor tudi občinski odbor. Občinski odbor bi pa še prosili, da se zavzame za avtomobilsko zvezo Maribor-Dravograd, kar je bilo že vpeljavno, in ne vem, iz katerega vzroka je to opustila mestna občina Maribor. Vsaj v poletnem času bi bila avtomobilska vožnja iz Maribora v Dravograd prav gotovo rentabilna, seveda bi moral voziti omnibus po dvakrat na dan sem in tja. Državna cesta iz Maribora do Dravograda je ena najlepših in vožnja z avtomobilom prijetna. Kako bi bilo, če bi se občine ob državni cesti za to malo bolj pobrigale in eventualno prispevale po svoji moči za to podjetje. Uspeh ne bi izostal in največji dobiček bi pač imeli kraji, trgi in vasi, kjer bi bile avto-postaje. Rekrutovanje. Glasom naredbe poveljstva celjskega vojnega okrožja se bo vršilo rekrutovanje v Marenberg dne 10. avgusta za občine Sv. Primož nad Muto, Muta, Gortina, Jančevski vrh-Orlica, Marenberg, Remšnik, Pernice, Brezno, Kapla in

dne 11. avgusta 1927 za občine Sv. Anton na Poh., Sv. Primož na Poh., Trbojnje, Vuhred, Vuzenica, Ribnica na Poh. in Zg. Vižinga. Rekrutovanje za občine prevalejške okraja se pa vrši dne 12. in 13. avgusta 1927. Rekrutna komisija prične poslovati vsak dan točno ob 7. uri jutraj. Župani imajo dovesti rekrute na mesto rekrutovanja pravočasno. V interesu javnega miru in reda je okrajno glavarstvo v Prevaljah odredilo, da se za časa rekrutovanja od 6 ure jutraj do 2. ure popoldan, t. j. dokler uraduje rekrutna komisija, gostilne zapro in je točenje alkoholnih pijač strogo prepovedano. V vseh občinah, iz katerih in skozi katere bodo prihajali rekruti, je na dan rekrutovanja do 12. ure popoldne prepovedano točiti alkoholne pijače.

Slovenska krajina

Pomanjkanje žita. Tako malo rži, kakor letos, že dolgo ni bilo. Po nekaterih krajih sploh ni gošpodarja, ki bi bil za domačo potrebo z žitom preskrbljen. Najbolj so prizadete okolice Beltinec, Turnišča in Crensovec. Ker doma ni mogoče kupiti žita, se obračajo občinski odbori na oblast, da na nekak način prisloži na pomoč.

Dolnja Lendava. Ko so zvonili požaru, ki je uničil velikanski kup snopja g. dekana Strausa, je zvon počil. Sedaj je pa cerkev brez zvona. Naročeni pa so že štirje novi zvonovi, ki bodo v kratkem izgotovljeni. Kakor se sliši, bodo stali novi zvonovi 65.000 Din.

Dopisi

DOBROVA PRI LJUBLJANI.

V nedeljo, 7. t. m. se bodo vršile občinske volitve — pa samo za dve kandidaturi listi: I. Delavske zveze (SLS) in II. SLS. Pri nasprotnih samostojnih in z njimi zvezanih socialistih se je dogajalo, da imajo ponarejene. Radi tega sta se njihovi kandidaturi listi uradno razveljavili. Mislili so pač, da jim je vse dovoljeno, pa so se temeljito varali. Škoda velikega truda! Prav zadnjo noč so jo še sestavili samostojni, ji priborili I. mesto in na to staveli svoje upanje na kroglice. Vse je splavilo po vodi, upamo za vedno pod to tvrdko. Ne eni ne drugi si ne upajo na svitlo pod svojim pravim imenom.

Dne 5. t. m. so ukradli po noči občinsko desko s kandidiranimi listama SLS. Kaj vse se domislja onemogla jeza! Ali je to edini uspeh vednih ponočnih setankov? Ne bo nič pomagalo, prijatelji!

Šmarina ob Paki. Svoječasno smo poročali, da je bila vložena za občinske volitve v naši občini samo lista SLS. Volitev župana in svetovalcev je bila razpisana za dan 24. julija, pa so vložili naši politični nasprotniki (SDS in NRS) proti občinskim volitvam priziv. Nismo sicer takrat še verjeli, a so to res storili in vložili ne enega, temveč kar tri prizive! Rekli smo že takrat, da nam je uganka, na katero protizakonita dejanja se v pritožbah opirajo. In res! Da so bili vsi ugovori iz trte izvit, neodgovarjajoči resnici in toraj neutemeljeni, je dokaz to, da je g. veliki župan v Mariboru vse pritožbe zavrnil kot neosnovane! — Kakor smo zvedeli, se bo izvršila volitev župana in občinskih svetovalcev v nedeljo, dne 14. avgusta. — Pred kratkim se je v barvolomu g. Dragotina Korošca v Gorenjah smrtonosno onesrečil delavec Franc Kolenc, posestniški sin iz Rečice ob Paki. Odtrgalo mu je levo roko v zapustju, na desni roki dva prsta, poleg tega pa je močno poškodovan na obeh, po obrazu in na prsih. Zdravi se v ljubljanski bolnišnici! V nedeljo, dne 7. t. m. bomo obhajali proslavo 30letnice ustanovitve tukajšnje Kat. prosvetnega društva. Prireditelj bo celodnevna! Slavnostni govor bo imel prof. dr. Prijatelj iz Maribora, deseto sv. mašo v župni cerkvi Sv. Martina pa ustanovitelj, nekdanji tukajšnji kaplan, g. Ivan Doberšek, sedaj župnik v Sevnici. Ker so zveze z vlaki na vse strani zelo ugodne, se pričakuje velike udeležbe iz sosednih krajev!

Cerkveni vestnik

Marijina kongregacija za gospode in Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožetu imata v nedeljo, 7. t. m., ob pol sedmih jutraj skupno sveto mašo in sv. obhajilo.

Naše dijaštvo

POČITNIŠKI TEČAJ SLOV. DIJASKE ZVEZE na gori Oljki od 8. do 11. avgusta.

Samo nekaj dni je še pred nami, zato agitacije za čim večjo udeležbo. Od vsake naše organizacije naj se po možnosti udeležijo tečaja vsaj delegati. — Polovična vožnja je dovoljena do postaje Polzela v Savinjski dolini. Peljete se pa lahko tudi do naslednje postaje Rečica ob Paki. — Predsed.

Sport

»Motoklub Ljubljana« vabi za v nedeljo, 7. t. m. člane na skupni izlet čez Beričovo, Litijo in Trebnje v Žužemberk. Tu je postanek in ev. kopanje v Krki. Povratek skozi Zagradec in Krko. Odhod ob 7. uri izpred kavarne »Evrope. Prihod njo nedeljo skupni izlet na Ljubelj, kjer se vrše dirke. Vsak član naj si oskrbi družbene zastavice, ki se dobe pri blagajniku g. Camerniku, tvrdka Jugoavto.

PRIJAVE ZA LJUBLJSKO DIRKO.

Prijave za ljubljansko dirko se sprejemajo še do 9. avgusta t. l. do 6. ure v tajništvo Avtomobilskega kluba Kraljevine SHS, Sekcije Ljubljana. Prijavitelj je mogoče pismeno ali ustmeno v tajništvo ali pa telefonično na štev. 21—93.

Avtomobilisti gledalci si lahko že sedaj preskrbijo izkaznico za parkprostor v tajništvo Avtomobilskega kluba, kjer leži na vpogled točna skica z vsemi parkprostori. Parkprostorov za avtomobile je 14 ter je za člane Avtomobilnega rezerviran park štev. 8, ki se nahaja pod Sv. Ano, na dvorišču lovške hiše gospoda barona Fridriha Borna. Parkprostori bodo označeni z velikimi daleč vidnimi tablamami ter se pelje vsak avtomobilist tako daleč, da pride do njemu dodeljene številke. Tam mu dodeli funkcionar Avtomobilnega mesta za avtomobil. Navodilom funkcionarjev se mora vsakdo brezpogojno pokoravati. Voziti preko dodeljenega parkprostora je strogo prepovedano.

K PLAVALNIM TEKMAJ NA LJUBLJANICI.

Dovolite, gosp. urednik, k poročilu, ki ga je prinesel »Slovenec« o teh tekmah, par pripomb. Ze nekaj časa se opaža, da skušajo gotovi sportni krogi sugerirati in vsiliti javnosti svoje nazore o naših sportnih razmerah in o vsem, kar je v kakršnikoli zvezi s sportnim življenjem. Malo jih briga, če ti njihovi nazori niso vedno v skladu z interesi in razvojem celokupnega našega sporta. Nesposobni, da bi slovenskemu sportu nudili krepke razmah, smatrajo, da je vse, kar ne spada v njih oči krog, za nič, in če se pojavi v kakem dru-

gem sportnem taboru je kalčki nevarneje konkurenca, ki bi utegnila pospešiti zdrav razvoj našega sporta, skušajo to konkurenco, ta napredek v nasprotjem taboru z vsemi mogočimi, premo-gokrat nedopustnimi sredstvi, ovirati, če se le da, zatreti.

V poročilu o plavalnih tekmah na Ljubljani v »Slovenec« kar mrgoli neosnovanih napadov in pavšalnih sumničenj brez navedbe niti enega konkretnega slučaja nekorektnosti, ki se očitajo vodstvu tistega tekmovanja.

Vse to pa v cilju, da bi se škodovalo ugledu tukajšnje Akademike Sportnega Kluba Primorje, da bi se po možnosti zmanjšal uspeh njegovih tekmovalcev in tekmovalcev, da bi se v nič dal ves ogromni trud, ki ga v nesebični požrtvovalnosti in iz golega idealizma investirajo klubski delavci v prosep našega domačega sporta, ki naj bi tudi pomagal širiti sloves o solidnosti, vztrajnosti in sposobnosti Slovencev na vseh poljih javnega udejstvovanja.

Toda taki primeri izrazite ne-fair borbe ne morejo nikomur škodovati, zlasti ne onemu, ki naj bi ga zadela. Prej ali slej se bo moralo razgubiti početje vseh onih odgovornih elementov, ki naravnost nerazumljive ozkogrudnosti in pristranosti zastupljajo naše sportno življenje, tako, da so že mnogi in mnogi pošteni ljudje temu spočetka toliko obetajočemu gibanju pokazali hrbet. O tem bi vedeli povedati marsikatero bridko blaginjski raznih klubov in drugih sportnih inštanec, ki morajo pri sportnih prireditvah ugotavljati čezdolge večje deficite. To je zaenkrat ves efekt te »borbe«.

Gled plavalnih tekem bi omenil, da je ASK Primorje šlo v borbo, sicer ne brez šansa, vendar močno handicapirano radi odsotnosti svojih najboljših plavčev bratov Vrečko, Kerna, inž. Ober-eignerja; ta handicap se je povečal še z uskočstvom nekaterih drugih plavčev, ki so jo ubrali pod druge barve. Oddod toliko razočaranje, ker se je računalo a sigurnim porezom močno okrnjenega Primorjanskega moštva. Zato je s sportnega vidika tem manj razumljivo, da se skušajo zmanjšati uspehi mladih Primorjanov, ki so šli v borbo z vsem srcem, navdušenjem in z disciplino. Za lasten neuspeh naprtiti krivdo drugim, to je že star dep-lasiran trik. Skrajno predrzno pa je, če se hoče tako trditve podpreti z obnašanjem gotovega dela nahajane publike.

Patetični vzlik na koncu poročila, češ, »moralna zmaga ostane na celi črti SK Ilirije« je v kaj cizem sorodstvu s puhlostjo in nadutostjo. Zgovoren dokaz za to je prineslo torkovo »Jutro« v obliki slike zmagovite stafete S K Ilirije, ki v bistvu ni nič drugega, kot z enim plavčevim ojačena bivša primorjanska štafeta. Od četvorice so trije bivši Primorjani! Da, borba z močmi, ki so jih drugi vzgojili, je tudi borba sui generis. Hle Rhodus, gospod! Če ljudje brez morale pridigajo o morali, je prav tako, kakor bi hotel notoričen nevednež prodajati pamet!

Za enkrat dovolji

O. C.

Naznanila

Prostovoljno gasilno društvo v Mostah prireditelj v nedeljo, dne 7. t. m. blagoslovitev nove motorne brigade ob pol 11. uri dopoldne, popoldne ob 4. uri velika vrtna veselica pri g. Magistru (Zaklet-nik) v Mostah. K številni udeležbi vabi — Odbor.

Zveza slovenskih vojakov, podružnica Moste pri Ljubljani, vabi vse svoje člane, da se udeležijo širše odborove seje, katere se vrši v svrhu pro-učitve »Samopomoči« v nedeljo, dne 7. t. m., ob 10. uri dopoldne v gostilni pri Rahnetu na Selu. — Odbor.

»Hera« r. z. o. z. v Ljubljani vabi člane na izredni občni zbor, ki se vrši dne 6. avgusta 1927 ob 7. uri zvečer v salonu pri »Levu«, Gospodstvske ceste, Ljubljana.

Preobilica rib.

Angleški kanal ali Rokavski zaliv je bil letos poln tako zvanih rib »topec« tako, da so ribiči vsak dan prihajali z do vrha napolnje-nimi čolni od ribolova. To pa za ribiče ni nič dobrega, ker morajo ribe prodajati po prav neznamni ceni. V novembru lanskega leta je bilo toliko slankov, da je bilo treba ribičem mreže samo v vodo pomoliti, pa so že bile polne rib. V mnogih slučajih so bile mreže tako polne, da jih je bilo nemogoče potegniti v čolne, ker je bila nevarnost, da se sami po-tope. Pripetilo se je že, da so čolne napolnili z ribami do vrha, nato jih je pa zalotil vihar in morali so jih pometati nazaj v morje. Cene gredo v takih slučajih tako rapidno dol, da tako izpremembo čuti marsikateri ubožnejša gospodinja. Sto rib je veljalo n. pr. en šiling (14 dinarjev), slankov pa je bilo zadnjo jesen celo 12 za en šiling, torej skoraj deset za en dinar. Bili pa so tudi slučajji, da jih sploh niso mogli prodati ter so jih delili zastonj. Leta 1923. je odšla neka ribiška ladja na ribolov ter ostala šest tednov zunaj na morju. Ko se je vrnila v Grimsby, je bila do vrha napolnjena z ribami, a za vse vkup je lastnik prejel samo 150 funtov (41.250 Din), stroškov za lov pa je imel nad 500 funtov (137.000 Din). Ravno taka je z tako zvanimi makarelam, ki se tudi po-javijo v ogromnih množinah. Septembra lan-skega leta so nalovili neznanse množine teh rib, in ker ta riba ne vzdrži dolgo, so jih na tisoče pokvarjenih pometali proč. Na binkoštni ponedeljek leta 1904. so jih opazili v bližini Kerry-ja na Irskem. Dve ribiški ladji sta se takoj podali na lov ter vrgli mreže. Ko je tudi tretja ladja prišla v ono bližino, se je ribičem nudil grozen prizor. Ko sta namreč prvi dve ladji vrgli mreže, se je takoj vlovilo tolikšno število rib, da so takoj potegnile mreže seboj v globočino, še preden so mogli ribiči mreže porezati. Ker ladje niso bile velike, so se z mrežami vred potopile; moštvo tretje ladje je hitelo na pomoč, toda bilo je predaleč in vseh deset ribičev je utonilo. Še druga težava je s temi, sicer tako okusnimi ribami. Kadar se pojavijo v tolikšnih množinah, jim sledijo ve-liki tunini in ko se makarele vjamejo v mreže, jim tudi sem slede. Ker pa so tunini včasih težki več sto kilogramov, napravijo ribičem ogromno škodo, kadar se vjamejo v mreže, ker jih dobesečno strgajo na kosce. Zato se ribiči tuninov najbolj boje, vsaj v Severnem morju je tako.

Avstrija in Dunaj.

Na Dunaju, 4. avgusta.

Ta dopis bi lahko nazvali tudi »Dunaj in — Avstrija«, kajti baš zadnji krvavi dogodki so pognali v živahno ospredje vprašanje: Kaj je pravzaprav Dunaj v tej Zvezni republiki — Avstriji?

Tudi moji slovenski čitatelji so prav gotovo po prevratu čisto čuli ali čitali onimozne opazke, češ, da bo po marsikaki divni dunajski ulici nekoga dne še — travca zelene-la, kajti Dunaj je bil mogoč kot glavno in rezidenčno mesto pokojne monarhije, kot središče male avstrijske republike pa mora propadati in končno propasti v malo provinci-jalno mesto.

Toda življenje po vojni je pokazalo, da taki ogromni življenjski organizmi niso odvisni v vseh konsekvencah od slučajnih političnih prememb, marveč da večstoletne tradicije ženejo življenje naprej po starih izvoženih tirih in da se stare zveze, stare sile ne dajo zatreti, — skratka: pokazalo se je, da Dunaj po vojni napreduje celo bolj nego katerokoli drugo evropsko mesto. Ni mesta v Evropi, ki bi bilo v teh poveljnih letih ustvarilo toliko dobrin za vse sloje prebivalstva, je brez dolgov in ima polne blagajne. Cela vrsta je vele-industrij, kjer ima Dunaj velik del delnic. Z vsega sveta hodijo sem komisije proučevati tukajšnje naprave za socialno stanje prebivalstva, za higijeno in pouk širokih ljudskih mas.

Politiški je napravil Dunaj še korak naprej in je postal svobodno mesto in dežela v Zvezni republiki Avstriji. Dunajski župan je obenem deželni glavar, je najvišji politični šef svobodne dunajske republike. — In ker je Dunaj največje industrijsko mesto v srednji Evropi, kjer je delavstvo večinoma organizirano v socialni demokraciji, je popolnoma naravno, da je po propadu monarhije delavstvo postavilo svojo večino v ponosni Rathaus. — In zato je tudi dunajski rdeči Rathaus danes neomejeno zatočišče socialistov, odkoder bi radi prodirali dalje ven iz Dunaja v zvezne dežele, kjer je socializem še na šibkih nogah. Razum par mest nimajo nikjer zaslonbe v toliki meri, da bi mogli računati na izdatnejšo pomoč v slučajih sile in potrebe.

To nasprotje med Dunajem in zveznimi deželami je izbruhnilo v grozeči meri po krvavem petku. Kako so socialistični voditelji razočarani in celo presenečeni po dogodkih krvavega petka, to je mojim čitateljem dobro znano. Najraje bi utajili sleherni svojo krivdo na vsem tem, kar se je tistega dne godilo na Dunaju. V nečimerni zavesti svoje neomejene moči niso pazili na skrivne sile, ki so rule tudi proti njim, ne samo proti obsovaženim buržoaziji, in še krvavi petek jih je poučil, kako so te sile nevarne tudi njim. Toda zavest, da so na ulicah izgubili vajeti iz rok, jih je tako daleč izmodrila, da so omogočili v parlamentu dostojno debato in še dostojnejši konec, kajti mirno so sprejeli končno odglasovanje o svojih predlogih, ki so bili seveda od vse večine soglasno odklonjeni. Socialisti so se postavili na stališče čiste demokracije in parlamentarizma. Odklonili so meščansko vojno in hočejo dalje sodelovati po načelih demokracije: z glasovnicami v rokah zavednih volivcev. Vedo dobro, da je Dunaj osamljen sredi vseh dežel Zveze, vedo še bolj, da bi se v slučaju meščanske vojne prav slabo godilo njihovim somišljenikom po vseh deželah, kjer bi bil socializem naravnost nasilno zatrt, dočim bi oni na Dunaju ne mogli brezobzirno vladati proti vsem ostalim meščanom, kajti za njimi je vsa kulturna Evropa, ki ima tu premnoge velike interese, za katere bi v slučaju potrebe odločno nastopila.

Tak položaj Dunaja sredi Zvezne republike in v srednji Evropi so socialisti tudi možko pripoznali in ravno s tem priznanjem najbolj vplivali na svoje manj razsodne mase, ki so jim tako odprli oči, kam bi jadrili, ako bi še dalje šli na lim komunizmu.

Svoj zadnji dopis sem naslovil »Avstrija — na razpotju«. Tri dni pozneje je prinesla »Reichspost«, torej Seiplovo glasilo, tudi uvodnik z enakim naslovom: »Am Scheide-wege«, — in čudno: skoro z isto vsebino. To bodi povedano v dokaz, kako resnično je bila Avstrija v tistih dneh na razpotju: v anarhijo in v meščansko vojno — ali v mirnejši razvoj po doslej veljavnem načelu resnične demokracije, ki ga proglašajo vedno avstrijski socialisti za svojo najvišjo državniško modrost.

Treba namreč vedeti, da je bil dr. Renner prvi kancler v Avstriji, ki se s ponosom imenuje očeta avstrijske ustave. Zato da je tako dobra in kvintesenca prave demokracije. Ta dr. Renner je res častljiva osebnost v srednjeevropski politiki, pošteni in od pet do teden in čisto teoretik, ki ima na evolucijo socialne demokracije velik vpliv. Ima pa še drugih prav vnetih pristašev, ki vsi parali- zujejo vplive akrajnih levic. Dr. Seipel v svoji državniški spretnosti ni nikdar izgubil kontakta z faktorji na strani opozicije, in med najhujšo debato v zbornici sem ga videl v kuluarju v živahnem razgovoru z enim voditeljem socialistov, ki mu je prav lepo pritrjeval... Zato ni slučaj, marveč posledica krute resnosti položaja za desno in levo, ako je Avstrija na razpotju našla pravo stezo iz tega nevarnega labirinta.

Danes je položaj že docela normalen, da v toliko je boljši, ker so socialisti za prav

hudo lekotje bogatejši. Odseki parlamenta de-lajo s polno paro in pričakuje se povsem nor-malen zaključek tega zasedanja.

Toda prav zaresno je načeto veliko vprašanje: Avstrija in — Dunaj, ali Dunaj in Avstrija. Se le po krvavem petku so si socialisti prav svesti pravega svojega položaja s tem svojim Dunajem sredi Zvezne republike, sredi Evrope, ki je živo interesirana na usodi tega svetovnega mesta. Evropa jim je dala resno občutiti, da jej ni vseeno, kako se vlada v tem mestu, kako se tu varujejo interesi Evrope in kako se tu spoštuje oni družabni red, ki je domač v vsej srednji Evropi, v vsej okolič. Socialistični voditelji so premeteni ljudje, ki dobro vedo, da proti vsem takim vetrom ne morejo jadrati, in zato so se lepo potuh-nili in se postavljajo za prave varuhe tiste demokratične republike, ki jej je Renne duševni oče. Zato napovedujejo edino le lojalno opozicijo, ki hoče preprečevati slabe sklepe parlamenta, sodelovati na dobri zakonodaji in potem z legalnimi sredstvi boriti se za ve-čino v parlamentu in za vlado Zvezne re-publike Avstrije.

To je povsem jasno in docela naravno stališče, proti kateremu nihče ne more ugo-varjati. Ali kakor hočejo socialisti z Dunaja ven pridobiti deželo, tako morajo tudi priča-

kovati odpora in dela od nasprotne strani, da bodo dežele hotele imeti vedno večji vpliv na svoje glavno mesto, na svoj Dunaj. Ogromni so interesi dežel, ali recimo Bunda na Du-naju. Silno velik je tisti del svetovnega Du-naja, ki je prava last Bunda, Zvezne republi-ke, torej vseh dežel. Da morajo to svojo last-nino na Dunaju varovati, če bo treba tudi s silo, to je jasno, ali prav jasno je postalo šele po krvavem petku. In dežele tudi to svojo voljo čisto in jasno izpovedujejo, kar morajo socialisti lepo sprejeti samci na znanje ter so tako na bodoče borbe lojalno opozorjeni.

Vsa znamenja kažejo, da se dežele na to svojo bodočo nalogo prav resno in temeljito pripravljajo. V tem boju bodo imele dežele na svoji strani mogočno oporo vse kapitali-istične in meščanske Evrope, ki ima v Avstriji lepe denarce investirane v državnem posojilu, v industrijah, v deželah in mestih itd. Saj je hotel celo Dunaj najeti posojilo 30 mil. dol-larjev. Da bi bila v vsakem slučaju podpora Evropi dragocena pomoč meščanskim stran-kam, to tudi socialisti dobro vedo.

In tako je nastala po krvavem petku ži-vahna tekma med Dunajem in deželami, ki bo za nas tihe opazovalce jako interesantna in poučna. A. G.

Posledice neurpele ženevske konference.

COOLIDGE SE NI OBUPAL.

v Pariz, 5. avg. (Izv.) Iz francoskega ča-sopisja je razvidna bojazen, da bo po ne-uspeli ženevski konferenci prišlo do tekmo-vanja za pomorsko oblast, ki bi moglo pred-vsem med Anglijo in Ameriko priversti do res-nih nasprotij. Brez ozira na to, da sta si obe državi obljubili ostati v prijateljskem raz-merju tudi po neuspeli konferenci, je vendar na obeh straneh opaziti veliko nezadovolj-nost. »Information« piše, da je sedaj konec moralne zveze med Anglijo in Združenimi državami, katerega politične posledice se še ne dajo predvidevati. Amerika je s svojo fi-nančno pomočjo po vojni oslabei Evropi do-bila veliko premoč. Igra pa zelo nevarno igr-o, ako bo hotela nadaljevati s svojo politiko za nadmoč nad drugimi državami. To pot je šla nemčija do 1. 1914 in je povzročila svetovno vojno. »Journal« piše, da ni nobenega dvoma, da Amerika pričinja konkurenčni boj z An-

glijo, ki more dovesti do najtežjih mednarod-nih konfliktov.

v Newyork, 5. avg. (Izv.) Tako Coolidge kakor tudi Kellog sta po poročilih o zaklju-čitvi ženevske konference izjavila, da konfe-rence še ni smatrati kot popolnoma razbite. Med posameznimi vladami se bodo še nadalje vršila pogajanja. Iz letnega bivališča Coolid-geja prihajajo vesti, da bo predsednik še pred koncem njegove uradne dobe sklical v Wa-shington novo konferenco v večjem obsegu in na širši podlagi. Ta konferenca bo nada-ljevala delo, ki jo je pričelo v Ženevi.

v Rim, 5. avg. (Izv.) V ironičnem komen-tarju o ženevski pomorski konferenci piše »Tribuna«, da je z zaključitvijo konference nasprotje med angleško in ameriško mornari-co sedaj pred vsem svetom javno definirano. S tem je razkrinkano tudi hinavstvo, ki ga uganjajo velesile z institucijo Društva narodov.

Bethlen o reviziji trianonske pogodbe.

v Budimpešta, 5. avg. (Izv.) Na svojem posestvu v Inkepusztu je sprejel ministrski predsednik Bethlen urednika »Az Estaz« in mu izjavil v pogovoru sledeče: Zelo me ve-seli, da se angleška javnost bavi z vprašanjem revizije mirovnih pogodb. Pri akciji Rother-mereja Madjarska nikakor ne sodeluje in ko-likor je meni znano, ni z njim o tem govoril noben madjarski minister. Za revizijo tri-anonske pogodbe deluje le madjarska javnost oziroma svetovno časopisje, madjarska vlada pa ni še ničesar napravila za revizijo trianon-ske pogodbe, čeravno se zaveda, da je revi-zija potrebna in da ta pogodba ne more ob-stajati še nadalje, ker se je z njo prizadejala Madjarski težka krivica. Ni pa še prišel čas,

da bi madjarska vlada nastopila z odločilnimi zahtevami. Vprašanje revizije mirovnih po-godb je stavilo v ospredje svetovno časopisje in jaz to pozdravljam z veseljem. Ministrski predsednik je še pristavil, da vlada ne bo za-mudila prilike, razpravljati ob ugodnem tre-notku o tej, za Madjarsko važni zadevi.

Glede Reke je izjavil Bethlen, da se bodo pogajanja z jugoslovansko vlado o ureditvi tranzitnega prometa pričela takoj po končanih volitvah v Jugoslaviji, ko se bo vlada zopet stabilizirala. — Pri decembarskih zborovanjih Društva narodov v Ženevi bo zastopal interese Madjarske zunanji minister Valko. Zaenkrat sploh ne namerava oditi na kako poto-vanje v inozemstvo.

Nov trajnostni rekord v letalstvu.

v Dessau, 5. avg. (Izv.) Danes ob 10. uri 11 minut 8 sekund sta letalca Risticz in Es-tard srečno pristala na dessauskem letališču. Bila sta v zraku neprestano 52 ur 11 minut in 8 sekund in sta dosedanja ameriški rekord v trajnostnem letu prekosila za 1 uro 11 minut in 8 sekund. Preletela sta progo 5300 km. Po 10. uri je bilo prebivalstvo s signali opozor-jeno, da bosta letalca v kratkem pristala, na-ker se je zbrala na letališču ogromna mno-žica. Letalca sta popolnoma brez vsake ne-zgode pristala. Profesor Junker, ki je danes z letalom prišel iz Gravemündena, je obema letalcema čestital. Ljudstvo jima je prirejalo velike ovacije in ju nesol na rokah v avto-mobil, nakar sta se odpeljala.

Po uspešnem poskusnem poletu bo Jun-kerjeva družba v kratkem izvršila polet pre-ko Oceana. Pred startom v Ameriko ne bodo napravili nikakih poskusnih poletov več, ker so stroj in vsi aparati popolnoma preizkušeni. Polet preko Oceana se bo izvršil takoj, ko bo-do za to ugodne zračne razmere. Datum po-leta zaenkrat še ni določen. Pilot Estart je doma iz Berlina in je star 29 let. Od 1917. l. dalje je bil vojaški letalec. Risticz pa je doma iz revne družine v Budimpešti. Vest o uspe-lem poletu je sporočil njihovim staršem nek časnikar.

Po zadnjih sporočilih bosta letali »Euro-pa« in »Bremen« od pondeljka dalje priprav-ljeni za polet preko Oceana. Do tega časa se bosta Risticz in Estart že dovoljno odpočila. Vse nadaljnje je odvisno samo še od zračnih razmer nad Atlantikom. Junkerjeva družba dobiva vsak čas iz Hamburga poročila o zrač-nih razmerah od strokovnjakov. Vsi aparati so popolnoma preizkušeni in so se po izjavah obeh letalcev sijajno izkazali.

IZ PRAGE V TOKIO.

v Praga, 5. avg. (Izv.) Českoslovaški le-talec, podpolkovnik Škala bo startal 8. avgusta

za polet v Tokio. Polet bo izvršil v sledečih etapah: Moskva—Kazan—Omsk—Krasnojarsk —Mukden—Tokio. 23.000 km dolgo progo na-merava preleteti v osmih dneh. Štiri do šest dni bo ostal v Tokiu.

DROUGHIN POLETI IZ PARIZA V NEW-YORK V NEDELJO?

v Pariz, 5. avg. (Izv.) Droughin je danes z letalcem Caresijem zopet napravil poskusni polet. Po končanem poletu pa letala ni spravl v lopo, temveč ga je izročil v shrambo francoski zračni družbi. To smatraj kot do-kaz, da je Droughin odločen v slučaju, da se z Levinem ne poravna, izvesti polet vseeno sam. Izjavil je, da bo izvršil še en poskusni polet s popolno obtežbo. Če ta povoljno uspe, namerava v nedeljo poleteti v Newyork.

Tudi Givon je danes napravil poskusni polet. Kljub obtežbi 5600 kg se je lahko dvig-nil od tal. Pri zopetnem pristajanju pa so se mu polomila prednja kolesa. Tudi Givon namerava poleteti preko oceana.

NOVA NAGRADA ZA PREKOCEANSKI POLET.

v Newyork, 5. avg. (Izv.) V Philadelphiji je list »Boulettin« razpisal nagrado 25.000 dol-larjev za direkten polet v Evropo, ki se mora izvršiti pred 14. avgustom iz Philadelphije.

Italija in avstrijski problem.

v Rim, 5. avg. (Izv.) Ravnatelj »Giornale d'Italia« polemizira s francoskim časopisjem radi avstrijskega problema in prihaja do sle-dečih zaključkov: Francija napravila težke napake, ker hoče Italijo izključiti od sodelova-nja pri vsem mednarodnem delu. Italija ima vedno več interesa na srednjeevropski in po-donavski politiki, radi česar Italija nikakor neče ostati izključena od vsake srednjeevro-pske kombinacije. Četudi nekateri hočejo po-tiskati Italijo v stran, si Italija tega ne bo pu-stila dopasti.

Poravnajte naročnino!

VON HOESCH POKLICAN V BERLIN.

v Berlin, 5. avgusta (Izv.) Nemški posla-nik v Parizu von Hösch, ki je bil sedaj na monakovski kliniki, je poklican v Berlin. Najbrže radi važne seje ministrskega sveta, ki se vrši v torek.

ROMUNSKA TRGOVINSKA BILANCA AKTIVNA.

v Bukarešt, 5. avg. (Izv.) Romunski fi-nančni minister objavlja, da je bila romunska trgovinska bilanca v prvem letošnjem polletju aktivna za 2061 milijonov lejev. Uvoz je zna-sal 16.860 milijonov, dočim je znašal izvoz 18.921 milijonov lejev. Lani je bila v tem raz-dobju trgovinska bilanca za 634 milijonov da-sivna.

ZOPET ČEZ KANAL.

v London, 5. avg. (Izv.) Plavač Femme iz Londona ki je nocoj opolnoči startal pri rtiču Gris Nez je danes popoldne ob pol 4 prišel v Dover. Za preplavanje kanala je rabil 14 ur 36 minut.

NEMIRI PRI PROCESIJ V INDIJI.

v London, 5. avgusta. (Izv.) Reuter po-roča iz Simle, da je bilo v Betijahu pri ne-mirih ob priliki neke indijske procesije ubitih 13 Indjancev in 80 ranjenih. Na kraj nemirov je bilo poslano orožništvo in vojaštvo, ki je napravilo mir.

Andrej Hlinka,

načelnik slovaške ljudske stranke, ki je od-ločno nastopil proti lordu Rothermeru.

Lord Rothermere,

lastnik »Daily Mail«, ki zahteva revizijo tri-anonske pogodbe.

Spomenik Henrik Sienkiewicz,

ki so ga 31. julija odkrili v Bydgošti na Poljskem.

Gospodarstvo

Velesejem.

Slovensko žensktvo priredi ob času jesenske razstave 15.—26. sept. 1927 na Ljubljanskem velesejmu razstavo oziroma tekmovanje narodnih noš. Pokroviteljstvo je prevzela dvorna dama Nj. Vel. kraljice Marije gospe Franja dr. Tavčarjeva. Da bo ta prireditve, ki mora biti pomos naših žena širom Slovenije in dokaz lepote in umetnin naših narodnih noš čim lepše uspeša, pozivamo vse slov. žene in dekleta vseh slojev, da pridejo na ta dan tekmovanja, t. j. 16. septembra v narodnih nošah same ali pa pošljejo v njih svoje zmanke. Sclrbite pa za to, da tudi moška narodna noša ne izostane. Zastopana naj bodo tudi vsa društva po možnosti v skupinah. Ker je ta dan namenjen manifestaciji narodnih noš, je dolžnost vsake Slovenke in vsakega Slovenca, da se osebno udeleži te prireditve in bi bil narodni greh, če bi kdo pustil le posamezni komad te dragocenosti zaprt doma v skrinji ali omari, ker bi s tem zmanjšal sloves in veličastnost manifestacije. Narodne noše: štajerska, koroška, prekmurska, tržaška, okoličanska, beneška, ta dan je Vaš, zastopajte ga častno! Na programu prireditve je tudi kmečka soba, v kateri bo razstava vsakovrstnih narodnih vezenin, slikanin, vloženin in rezanin skrinj, košvarov, preslic, čelnic, sklepank, peč, zavijač, svilenih rut, kožuhov itd. Kdor bi bil v posesti kateregakoli teh predmetov naj javi to Velesejemskemu uradu, ki prevzame za vse vposlane predmete polno jamstvo in povrne pošiljateljne stroške. Našemu klicu naj se odzovejo vsi, ki z narodno nošo ali katerikoli predmetom morejo obogatiti in spopolniti razstavo in tudi oni, ki morejo dati informacije ali naslove, da se odbor obrne na dotične pismenim potom. Vse prijave in dopise sprejema prireditveni odbor pod naslovom: Ljubljanski velesejemski urad, Ljubljana.

Zadružništvo v Bolgariji.

Sofija, 2. avgusta.

Zadružništvo postaja v Bolgariji gospodarska vevlast. Zlasti v zadnjih letih gre njegov razvoj izredno hitro naprej.

Najmočnejše so kreditne zadruge, med katerimi prevladujejo razlajznovke. Kreditnih zadrug je okoli 1600, katerih 1100 pripada Splošni zvezi kmet. zadrug. Ta zveza ima v svojih zadrugah okoli 120.000 članov in upravlja 120 milijonov levov zadružnega denarja. Ta zveza je v poslovnih stikih z Bolgarsko kmetijsko banko, katere lastna sredstva znašajo nad 430 milijonov levov, vloge pa 1500 milijonov. Posojila zadrugam so dosegla 900 milijonov levov. Kakor zadruge se tudi banka peča z blagovno trgovino. Drug važen zadružni zavod je Bolgarska zadružna banka s kapitalom 130 milj. levov ter vlogami 100 milijonov. Članic-komitentov ima 370 in jim je dala lani kredita v znesku 350 milijonov levov. Zlasti hiter je razvoj tkzv. ljudskih bank, ki so pravzaprav le hranilnice in posojilnice. Leta 1922. je bilo 71 s 41.000 člani, l. 1926. pa že 138 s 84.000 člani. Bilančna vsota, ki je znašala l. 1922 249 milj. levov, je narasla na 1370 milj. Vloge so se razdelile sledeče: obrtniki 8700 vlog 7 milj. levov, uradniki 7800 vlog 59 milj., kmetje 8800 vlog 52 milj., trgovci 9900 vlog 142 milj., prosti poklici itd. 26.300 vlog 208 milj. levov. Na drugi strani so se posojila razdelila sledeče: obrtniki 18.700 posojil za 190 milj., trgovci 14.000 za 307 milj., 9200 kmetov za 85 milj., 8600 uradnikov 78 milj. itd.

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

36

— Tak kupno strunam, hudožne soudarjalnim edinim so drugimi, gusli pesnj izdajut, i gusleigratelj veselitsja, sladosti radi medvonija.²

Kratkoma bi rekel, da nisem slišal nobene besede, temveč mi je naravnost curljala v ušesa živa voda! Glej ga, — sem mislil, — tukaj imaš pijanca. Kako lepo zna pripovedovati pobožne reči! Medtem se je nehal moj gospodič pačiti in mi je rekel:

— No, zdaj pa bo dosti zate. Zbudi se zdaj in se okrepčaj!

Nato se je nagnil, dolgo je nekaj iskal v svojem hlačnem žepu in odtam končno nekaj privlekel. Videl sem, da je to prav majcen košček sladkorja, pa je bil še ves smetan, ker ga je menda predolgo nosil v žepu. Prišel je po njem brskati s kremplji, osnažil ga je, pihnil in rekel:

— Odprl usta.

— Zakaj? — sem rekel in sem odprl nastežaj usta. Vtaknil mi je sladkor in pripomnil:

— Le seslaj in se ne boj. To je magnetični mentor-sladkor. Poživil te bo.

Razumel sem, da govori nekaj francosko zastran magnetizma. Nisem ga več vprašal in sem svoj sladkor naprej sesljal. Nisem pa več videl njega, ki mi ga je dal. Ali se je skrila za trenutek v temi ali pa je sploh izginil, nisem sploh vedel. Ostal sem vsekakor sam, popolnoma sem se zavedel in si mislil:

— Kaj bi ga čakal? Zdaj moramo iti domov. — A to ni bilo tako enostavno. Nisem vedel, v kateri ulici sem in kakšna hiša je to bila, ob kateri sem stal. Ali je to sploh hiša? sem premišljal. Nemara se mi vse le zdi, in je vse to samo privid... Zdaj je noč, in vsi spijo... Zakaj pa imajo luč tukaj?... No, najboljšje bo, če poskusim srečo... Stopil bom noter in pogledal, kaj se tu godi. Če so to živi ljudje,

jih bom vprašal za pot, kako naj gremo domov. Če pa je to sama prevara in niso pravi ljudje... potem se tudi ni treba bati. Rekel bom: »Bežite, sovražne moči,« pa mi bo pomagano, in bo vse izginilo.

Trinajsto poglavje.

Vstopil sem odločno in pogumno, se prekrizal in se zavaroval zoper zle moči; in nič posebnega nisem videl. Hiša je stala slej kakor prej, ni hotela izginiti. Skozi odprta vrata se je videla dolga, velika veža. Daleč notri je visela na steni svetilka s svečo. Ozrl sem se in videl na levi strani še dvojne vrat: bile so prevlečene z rogozino in ob njih so tudi viseli svečniki s steklenimi, brušenimi podstavki. Kakšna hiša bo pa to, sem pomislil: krčma menda ni, sem si mislil, a videlo se je, da se shajajo tukaj gostje. Nisem vedel, kje sem prav za prav. A nenadoma sem napel sluh in začul, da doni izza teh rogozastih vrat nežna in otožna pesem... Pel jo je neki glas, ki je bil čist kakor srebrn zvoneček: zgrabil je naravnost srce, vedno bi ga človek poslušal. Začel sem poslušati in nisem šel nikamor naprej. V tem trenutku so se nenadoma odprle zadnje duri. Videl sem, da je stopil ven visokorastel cigan v škornjih, svilenih hlačah in v baržunastem kaftanu. Porinil je na hitro ven nekoga človeka skozi posebna vrata ob lučki v globini veže. Prej nisem niti opazil tega izhoda. Nisem tudi dobro videl, odkrito povedano, koga je postavil na cesto. A zdelo se mi je, da je peljal mojega magnetizerja in zaklical za njim:

— Ze prav, ze prav. Ne zameri, prijatelj, da si dobil samo polrubelj; pridi jutri. Če bomo od njega imeli kako korist, ti že še kaj dodamo za to, da si ga k nam pripeljal.

Zapahnil je nato vrata, stekel proti meni, kakor da se je vse to slučajno zgodilo. Odprl mi je duri ob ogledalu in rekel:

— Dobrodošli, gospod trgovci! Izvolite poslušati naše pesmi. Lepe glasove imamo.

Obenem mi je tiho odprl nastežaj vrata... Gospoda moja, zadisalo mi je naproti nekaj neznanega, a bilo mi je tako po volji, da sem bil namah zraven

z dušo in telesom. Prišel sem v prostorno, a nizko sobo. Strop je bil potreben popravi, štrlel je navzdol kakor debel trehuh. Vse je bilo temno in zakajeno. Lestenece, ki je visel zgoraj, se je komaj razločil v gostem tobačnem dimu, skoraj ni bilo videti lučke. Spodaj je sedelo v tem strašnem dimu mnogo ljudi, jako mnogo... neznanska množica. Pred njimi pa je pela mlada ciganka, ki sem bil čul poprej njen glas. Stopil sem prav v trenutku, ko je tenko in nežno zavila zadnje besede. Pela je vedno tišje in tišje, dokler ni obmolnila... Njen rahli glas je izzvenel in vse je za trenutek kakor zamrlo obenem z njim. Zato pa so skočili prihodnjo minuto vsi kakor besni pokonci, pričeli ploskati in vpiti. Hudo sem se čudil, odkod se je tu znašlo toliko ljudi. Zdelo se mi je, da jih razločujem v dimu vedno več. No, — sem si mislil, — ali niso to kake pošasti, ne pa ljudje? Toda videl sem razne znanee, konjeniške častnike, konjece. Spoznal sem tudi graščake in bogate trgovce, ki so mi bili po obrazu znani kot ljubitelji konj. Med vsemi temi ljudmi je hodila ciganka prav posebne vrste. Saj jo je tudi težko popisati kakor žensko. Bilo je, kakor da se je povzpela kaka pisana kača na svoj rep in da zvija svoj stas in že kakor z ognjem iz črnih oči. Malokdaj se vidi taka postava! V rokah je držala velik pladenj, na katerem je stalo naokoli ob robu mnogo čaš s šampanjcem, na sredi pa je ležal neznansko velik kup denarja. Samo srebra ni bilo nič vmes, zato pa polno zlata in bankovcev: sinjih, sivih raček in rdečih ruševcev, — edino belih labudov ni bilo nič videti.¹ Vsak, ki mu je dala ciganka čašo, je takoj popil vino in vrgel na pladenj bankovce ali zlato, kakor je pač bil radodaren. Nato ga je poljubila na usta in se mu priklonila. Gostje so sedeli nekako v polkrogu. Obhodila je prvo in drugo vrsto, šla je tudi skozi zadnja, kjer sem stal v kotu za stolom jaz in se je že hotela zaviti nazaj — meni ni marala postreči. A stari cigan, ki je šel zadoj za njo, je nenadoma zaupil:

¹ Ljudska imena za bankovce po tri, pet, deset in sto rubljev.

Stanje hmelja v Vojvodini koncem julija. Stari nasadi stoji prav dobro: imajo bujen cvet in obetajo lep in bogat plod. Nove rastline so radi suše zelo slabe in jih bo gotovo štiri petine ostalo brez sadu. Zadnji dež je stanje izboljšal. Zanimivo je, da hmeljniki, ki lani radi peronosporo niso nič obrodili letos nosijo lepe nastavke. Pričakovati se more v splošnem srednje dober pridelek.

Borza

5. avgusta.

DENAR.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.515—13.545. Curih 10.935—10.965 (10.935—10.965), Dunaj 7.9925—8.0225 (7.9915—8.0215), London 275.80 do 276.60 (275.80—276.60), Newyork 56.76—56.80 (56.70—56.90), Praga 168.20—169 (168.20—169), Trst 308.125—310.125 (308.125—310.125).

Zagreb. Amsterdam 22.766—22.826, Berlin 18.52—18.55, Curih 10.935—10.965, Dunaj 7.9925—8.0225, London 275.80—276.60, Newyork 56.68—56.88, Pariz 222¼—224¼, Praga 168.20—169, Trst 308.30—310.30.

Curih. Belgrad 918¼, Amsterdam 207.90, Berlin 123.48, Budimpešta 90.50, Madrid 88.15, Dunaj 73.10, London 25.27¼, Newyork 518¼, Pariz 20.32, Praga 15.38¼, Trst 18.24 Bukarešt 319, Sofija 375, Varšava 58.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4975, Kodanj 190.10, London 34.50, Newyork 710, Pariz 62.81, Varšava 79.33. — Valute: dolarji 710.80, lira 31.78, dinar 12.57, češkoslovaška krona 21.04.

Praga. Devize: Lira 183.80, Zagreb 59.35, Pariz 182.40, London 169.85, Newyork 33.75.

Trst. Belgrad 31.30—32.35, Curih 351.90—355.90, Dunaj 268.80—269.80, London 89.22—89.27, Newyork 18.35—18.37, Pariz 71.80—71.85, Albanija 355.50—359.50.

VREDNOSTNI PAPIRIJ.

Ljubljana. Celjska 197.199, Ljublj. kreditna 144 den., Merkantilna 90 bl., Prašed. 850, Kred. zavod 160, Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 84—84¼, vojna odškodnina 345¼, september 345—347, oktober 347¼—348¼, agrarne 50—50¼, Hrvatska esk. 92 —93, Hipobanka 56¼, Jugobanka 91—92, Prašedion 855, Ljublj. kreditna 144 den., Sečera 485, Slavonija 14—15, Trbovlje 455—465, Vevče 185 do 145.

Dunaj. Don.-savska-jadr. 71.75, Zivno 80.50, Hrv. eskompt. 11, Hipo 7, Alpine 40.70, Trbovlje 55.50, Kranjska industrijska 41, Dušik-Ruše 31, Gutmman 30, Slavonija 187.

Trst. Adria 165, Assicurazioni Generali 4080, Tripovich 260, Split cement 176, Trž. Lloyd 735.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monie 190—220; brzojaki drogovji 200—250; bordonali merkantilni 260—300; trami merkantilni 200—250; škorete, konične, od 16 cm naprej 500 do 550; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 550 do 580; škorete, podmerne, od 15 cm 460—500; deske - plohi, konični, od 16 cm naprej 440—500; deske - plohi, paralelni, od 16 cm naprej 470—520. Bukev: deske - plohi naravni, neobrobjeni 450 do 500; deske - plohi naravni, ostrorobi 650—850;

deske - plohi parjeni, neobrobjeni 600—750; deske - plohi parjeni, ostrorobi 800—1150; testoni 400—430; tavolete 950—1050. Hrast: hlodi I., IIa 800—400; bordonali 1000—1400; deske - plohi neobrobjeni boules 1300—1400; deske - plohi neobrobjeni merkantilni 900—1100; deske - plohi ostrorobi (podnice) 1250—1350; frizi 800—110. Drva: bukova 18 do 20; hrastova 16—18. Zelozniški pragovi: 2.60 m, 14×24, hrastovi 43—52. Oglice: bukovo za 100 kg 85—95. — Zito: Pšenica: bačka nova, 78 kg, 2% primesi, brez doplačila, slov. post., mlevska vozna, 30 dni plačilo, promptna dobava 847.50 do 850; bačka nova, 78 kg, 2% primesi, brez doplačila, slov. post., mlevska vozna, 30 dni plačilo, promptna dobava avgust-september 355—357.50; sremska nova, 80 kg, 2% primesi, promptna dobava, slov. post., mlevska vozna, plačilo 30 dni 345—347.50; slavonska nova, 78/80 kg, 2% primesi, promptna dobava, slov. post., mlevska vozna, 30 dni plačilo 345—347.50. Koruza: bačka, navadna vozna, slov. post., plačilo 30 dni, promptna dobava 250; bačka, mlevska vozna, slov. post., plačilo 30 dni, promptna dobava 245; banatska, navadna vozna, slov. post., promptna dobava, plačilo 30 dni 245.50; banatska, mlevska vozna, slov. post., promptna dobava, plačilo 30 dni 240.50. Moka: pšenična, fco Ljubljana, pri odjemu celoga vagona, plačilo po jemu blaga 515. — Tendence: les: mlačna, deželni pridelki: mirnejša. Zaključki: les: 1 vagon; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

Novi Sad. Pšenica: bačka 77/78 300—305, bačka 79/80 305—307.50, sremska 77/78 300 do 302.50, banatska 77/78 297.50—302.50; oves: bački 195—200, sremski 200—205, sremska pariteta Pazova relacija Belgrad 205—207.50; ječmen sremski 65/66 270—275, bački 65/66 270—275; koruza: bačka 210—212.50, bačka vagon Sisak 217.50—222.50, sremska 212.50—215, banatska 207.50—210; moka: bačka >00c 450—455, banatska 415—450, >2c bačka 425—430, >5c bačka 395—400, >6c bačka 340—350, >6¼c 300—310, >7c 280—290, >8c 200—210; otrobi: bački v jutu vrečah 180—185, sremski v jutu vrečah 175—180. Tendence: nespremenjena. Promet: 7 vag. pšenice, 2 vag. ovs, 28 koruze, 14 moke, 2 otrobov, skupaj 52 vagonov. — Promet v tem tednu znaša skupaj 443 vagonov. Pšenice 47, ovs 46, koruze 239, moka 8, otrobov 9 vagonov. Pšenica se je prodajala 300—307.50, koruza 205—210, oves 195—195, moka >0c445—480, >2c 425—430, >5c 390—400, >6c 340—350, >7c280—295, >8c 200—210. — Tendence postojan.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo kleparskih del na vseh objektih mestne pehotne vojašnice na trgu Taboru. Ofertni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2, II. nadstropje. Ponudbe je vložiti v imenovanem uradu do 8. avgusta 1927 do 11 dopoldne.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 5. avgusta 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		Temperatura v C°	Vlaga v %
						ob opazovanju	v preteklih 24 h		
Ljubljana (dvorec)	7 762.4	18.0	96	N 2	10	megla		26.2	17.2
	14 760.6	22.1	85	NE 5	10				
	21 760.7	20.1	85	NE 4	5				
Maribor	763.0	18.0	100	NW 6	10	dož	3	27	17
Zagreb									
Belgrad	8 760.4	25.0	75	W 4	5			36	20
Sarajevo	761.0	22.0	—	SW 2	—			32	16
Skopje	760.6	26.0	43	mirno	0			25	15
Dubrovnik									
Split	759.0	27.0	32	NNE 2	9			34	26
Praga	7 764.6	18.0	—	ENE 6	7			23	17

Dunajska vremenska napoved za 6. avgusta: o dčasa do časa oblačno; pričakovati je neviht.

III

LJUDSKA KNJIZNICA h zbiranju Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek. A. Sheehan, Nočljak. Povest iz slovenskega dekleta 24. Din, vez 32 Din. — 24. zvezek. A. Marby, Hanka. Ljudsko-slovenska povest. 22. Din, vez 30 Din. — 25. zvezek. Haggard, Hiti cesarja Montezuma (v listu). — 26. zvezek. G. Lorenzini, Storček in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vezano 22 Din. — 27. zvezek. Pregelj, Otročji solnce (v listu).

III

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Proste službe

Služkinjo

Sprejem s 1. avg., 17 do 20 let staro, večja neko-liko nemščine, za gostilno in trgovino. — Naslov v upr. lista pod št. 6048.

Sprejmejo se dobro iz-veščani

krojaški pomočniki

za velika dela v konfekcijsko delavnico. Stanovanje na razpolago. Cenj. ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod: »Konfekcijsko delo« 6033

Trgov. vajenka

zdravo in pošteno, sprejme takoj trgovina z meš. blagom v Ljubljani. Naslov v upr. listi pod št. 5958.

Dekle

staro do 20 let — za kmečka dela — sprejem. — Naslov se pošlje v upr. »Slovenca« pod št. 6070.

Strojno vezenje

odda trgovina na dom, veziljam tudi izven mesta. Delo stalno. — Ponudbe pod »Vezenje« na upravo lista pod št. 6076.

Strešnikarja

spretnega, za cem. opeko, ter DELAVCE za cem. izdelke sprejme v stalno delo L. CIHLAR, Dunajska cesta 69, Ljubljana.

Tapetniški vajenec s takojšnjo plačo — se takoj sprejme pri Rudolfi Radovan, Krekov trg 7.

Natakarskega vajenca sprejme Vinska klet, Sv. Petra cesta 43. 6080

Službe iščejo

ABSOLVENT

Zadržne šole, z 18 mesečno prakso na večji posojilnici, išče službe. — Naslov v upr. št. 6047.

KUHARICA

GOSPODINJA išče službo v župnišču ali pri kakem podjetju, tudi na deželi. Vešča je tudi šivanja. — Naslov v upr. lista pod št. 6073.

NOVO! PREPRICAJTE SE! NOVO!

Znižane cene! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano **POHIŠTVO** naj si ogleda no-: raznovrstno: vo zalogo pri

Egidiju in Karlu Erjavcu, Brod

(poleg taceanskega mostu — št. Vid nad Ljubljano). Ogled tudi ob nedeljah. Za delo se jamči. (Daje se tudi na obroke.)

ISČEMO

hrastove brzojavne droge

zdrave, ravne, brez skorje — in sicer:

5000 komadov . . .	po 8.50 m dolge
3000 komadov . . .	po 9. m dolge
1000 komadov . . .	po 9.50 m dolge
4000 komadov . . .	po 10. m dolge
1000 komadov . . .	po 11. m dolge
1000 komadov . . .	po 12. m dolge
150 komadov . . .	po 13. m dolge
100 komadov . . .	po 14. m dolge

Dobavni rok tekom 4 mesecev, a s takojšnjim početkom. Plačilo takoj. Ponudbe na lesno veletrgov.

Franz Mumelter — Bozen
(Bolzano) — Alto Adige, Italia.

Zastopnike

proti visoki proviziji sprejme za celo Slovenijo „Anker“ splošna zavarovalna družba Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Albina Bogataj
izdelovalnica perila

Židovska ulica št. 1

se je preselila

v Gradišče št. 13/1.

EKONOM

in KUHAR, z dobrimi, večletnimi spričevali — išče primerne mesto. Zmožen samostoj. voditi vsako gospodinjstvo in gospodarstvo. — Dopise upravi »Slovenca« pod št. »Kuhar«. 6056

STROJNIK — trezen in vesten, išče službe. — Naslov v upr. št. 6074.

Kdo kupi?

Pozor trgovci! Konkurz. razprodaja.

Iz konkurne mase Franc Renier se bodo v ponedeljek 8. avg. 1927 ob 8 dopoldne prodajali na trgu v Podčetrku naslednji predmeti: 2 konja, lahki in težki vozovi, večja množina vina, kisa, vinske posode, velika zaloga špecerijskega blaga. — Interesenti se opozarjajo, da se predmeti prodajo tudi za 1/2 cenilne vrednosti. 5990

Citre, dobro ohranjene, in lepo doneče GOSLI, za skupno vsoto 450 Din naprodaj. Naslov v upr. listi pod št. 6018.

Glasovir

in nekaj starega pohištva se bo prodalo na javni dražbi danes ob 15. uri popoldne Sv. Petra cesta št. 43 - na dvorišču.

2 salon. suknji prodam. Naslov v upr. lista pod številko 6080.

Vrtnarjem

Lokal se odda

pripravljen za vsako obrt, s stanovanjem, po ugodni ceni. — Naslov v upr. »Slovenca« v Mariboru pod št. 1560.

Nasa obrt

Dežnikar **A. Pavlin** se je preselil v Razpotje no ulico 6 — Trnovo.

Priporoča se trgovina z železnino **A. SUSNIK, Ljubljana** Zaloška cesta.

»RIMSKE TOPLICE« SLOVENIJA

radioaktivno termalno kopališče izobno proti rev. mi, Iščasu, ženskim in živ. čnim boleznim. Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. — Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

Kemična pralnica

in barvanje oblik v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah **ANTON BOČ** Selenburgova ulica 6/1. Tovarna Vič-Glince

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24 nudi najceneje vse vrste pšenice moko in druge mletvske izdelke. **Zahtevajte cenik!**

Posestva

V hmeljskem okolišču Celja je radi izrednih razmer — **posestvo** naprodaj okrog 12 oralov — gozd, sadonosnik, travniki, poslopja, 3000 izredno lepih nasadov hmelja. Nepreklicna cena 100.000 Din. Naslov v upr. št. 6050.

LEPO posestvo

kmečko na Gorenjskem: zidana, z opeko krita hiša, 12 oralov dobre zemlje, vse v ravnini, se jako poceni takoj prod. Potrben kapital 50.000 Din. — Ponudbe na upravo lista pod št. Redka prilika.

Dijaki

Vesten akademičar (ali akademičarka) nudi instrukcije iz vseh predmetov humanist. gimnazije in srbohrvaščine. — Ponudbe na upravo lista pod »Vesten« št. 6021.

Najboljša reklama so oglasi v „Slovenca“!

Sprejmemo

učenke

za šivalnico tovarne čevljev. Povprašati pri „Petoviji“, Ptuj.

Sprejmemo v delo spretne

šivilje in pomožne delavke

za šteparijo tovarne čevljev. Povprašati pri „Petoviji“, Ptuj.

Lipski velesejem od 28. avgusta do 3. septembra 1927

je najugodnejši kuptijski trg in največji velesejem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok, ter nad 10.000 razstavljalcev. — Znižane vozne cene, brezplačni vizum. Pojasnila daje častno zastopstvo: **Stegu, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925.**

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo težakih in zidarskih del za zgradbo 106 stanovanjske hiše ob Poljanski cesti in nasipu.

Ofertalni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2, II. nadstr., med uradnimi urami. Ponudbe je vložiti v imenovanem uradu do dne 12. avgusta 1927 do 11. ure dopoldne.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI dne 5. avgusta 1927.

Kupimo vsako množino dobro žgane opeke

— Ponudbe franko vagon »Ljubljana« in franko »Opekarna« na poštni predal 68 — Ljubljana. 6042

Štev. 21.052-27—ref. IX. 6036

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo zidarskih, tesarskih in krovskih del za zgradbo vil raznih tip za topničarsko vojašnico.

Ofertni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2-II. Ponudbe je vložiti pri imenovanem uradu do 8. avgusta do 11 dopoldne.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI, dne 3. avgusta 1927.

Salonski klobuki

Ivan Bartušek, Zagreb **se je preselil v Illico št. 7.**

Najboljše

KOLO

in šivalni stroj

v materijalu in konstrukciji je samo **GRITZNER, ADLER in PHÖNIX** Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U V LJUBLJANI ob vodi blizu Prešernovega spomenika

Poštinih srcam naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, tast in svak, gospod

Franc Lavrinšek

posestnik in gostilničar

danes dne 4. avgusta 1927 ob 8 zvečer, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 72. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto 6. avgusta t. l. ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Leskovcu pri Krškem.

Leskovec pri Krškem, dne 4. avgusta 1927.

ZALUJOČI OSTALI

Globoko potrpi javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da so naš preljubi soprog, oče, ded, stric in tast, gospod

JANEZ KOZJEK

kovaški mojster

dne 4. t. m. ob pol 10 dopoldne, previdni s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v soboto 6. t. m. ob 10 dopoldne.

Moste, dne 4. avgusta 1927.

ZALUJOČI OSTALI

B. C. I. Travellers' cheques

Potovalni čeki **Banca commerciale italiana** v ital. lirah, franc. frankih, angl. funtih in U. S. dolarjih nudijo vse ugodnosti gotovine in so prosti njene slabe strani. Zahtevajte jih pri svoji banki, predno nastopite potovanje.

Priporoča se Vam,

da si pri nakupu

pohištva

ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR

tovarniška zaloga pohištva

ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vizmarje)

Posojila Drž. Hipotekarne Banke.

»Državna Hipotekarna Banka« pozivlja vse, na ozemlju Hrvatske, Slavonije in Slovenije bivajoče, ki iščejo posojilo, da svoje prijavnice za posojila (dokler se ne odpreta podružnici v Zagrebu in Ljubljani) odpremi na centralo Državne Hipotekarne Banke v Beogradu.

Izpolnjenim prijaviteljem, opremljenim s takso in stroškovnikom za precenitev, naj se priložijo sledeči dokumenti:

a) Ako se posojilo išče na zemljišča:

1. Situacijski načrt,
2. posestni list,
3. izkaz o obremenitvi,
4. potrdilo, da je plačan davek.

b) Ako se posojilo išče na posest v mestih in malih mestecih, je priložiti tudi

1. načrt. Ako je zastavna posest mestno stavbišče, samo situacijski načrt; ako so pa stavbe: situacijski načrt, fasada, prerez (profil), tloris temelja, pritličja in nadstropij,
2. posestni list,
3. izkaz o obremenitvi,
4. potrdilo, da je stavba postavljena v odobreni črti regulacijskega načrta dotičnega mesta,
5. potrdilo o plačnem davku za zadnje četrtletje,
6. zavarovalna polica z zadnjo plačano premijo.

Na cerkve, šole, gledališča, društvene dvorane, industrijska podjetja in na kinematografe posojil ne dajemo.

Lestvica stroškov za precenitev je tiskana na prijavnici.

Prijave z dokumenti naj se pošljejo v priporočenem pismu, a stroški po nakaznici ali po čeku Državni Hipotekarni Banki v Beogradu.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vseeno se poučuje pri nakupu brezplačno. PISALNI STROJI ADLER — KOLESA iz prvih tovarn. Dürkop, Kayser, Styria, Waffensrad (orožno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi! — Posamezni deli koles in šivalnih strojev

Daje se tudi na obroke

Ceniki franko in zastoj

IVAN JAX I SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.